

EL MIRALL

Núm. 169

3 EUR

Entrevista
*Guillem López
i Casasnovas*

...

Fotografia
*La mirada de...
Joan Ferrà*

...

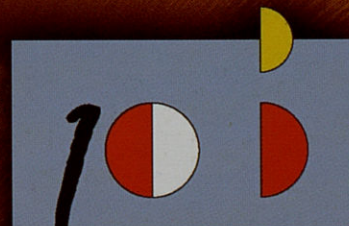
Literatura
*2006, any
d'aniversaris*

...

Itineraris
*El puig de
Massanella*

...

Cinefàgia
*Una estranya
proliferació
de terroristes
suïcides*

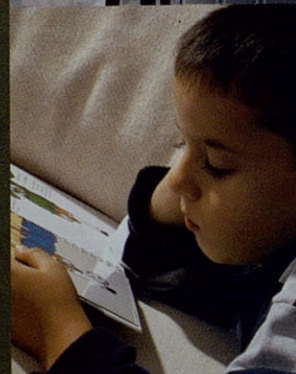
Dossier

*Diari de Balears,
deu anys parlant com nosaltres*

Tornar a estudiar era el meu somni.
Poder-ho fer al meu ritme és
molt gratificant.

Anna
Farmacèutica
i estudiant de Psicologia
a la UOC

Benvinguts a la universitat personal

Com l'Anna, més de 37.000 persones han fet seva la UOC i han pogut accedir a una formació personalitzada, assistida per un professorat de primer nivell, i a tots els recursos i serveis formatius que posem al teu abast. La UOC és així; una universitat capdavantera que s'adapta a tu, facilitant-te la formació i l'aprenentatge, via Internet, perquè no hagis de dependre d'horaris, dies o desplaçaments. T'anيمem a informar-te'n i a entrar a formar part de la universitat que t'ajuda a fer possible tot allò que et proposis. Benvinguts a la UOC.

Titulacions oficials

DIPLOMATURES

- Ciències Empresarials
- Turisme

LLICENCIATURES

- Dret
- Filologia Catalana
- Humanitats
- Psicologia

LLICENCIATURES 2n. CICLE

- Administració i Direcció d'Empreses
- Ciències del Treball
- Comunicació Audiovisual
- Documentació (gestió de la informació)
- Filologia Catalana
- Humanitats
- Investigació i Tècniques de Mercat (màrqueting)
- Psicopedagogia
- Publicitat i Relacions Públiques

LLICENCIATURES 2n. CICLE / MÀSTER

- Estudis de l'Àsia Oriental
- Estudis de Ciències Polítiques i de l'Administració

ENGINYERIES

- Enginyeria en Informàtica (2n. cicle)
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes
- Enginyeria Tècnica de Telecomunicació (especialitat en Telemàtica)
- Graduat en Multimèdia (títol propi)

MÀSTERS OFICIALS

- Màster oficial en Educació i TIC (E-learning)
- Màster en Programari Lliure
- Màster en Societat de la informació i el coneixement

ALTRES ESTUDIS

- @tenu universitari
- Curs d'accés a la UOC per a més grans de 25 anys
- Formació de Postgrau

Sol·licitud d'accés a www.uoc.edu
Inici període lectiu: setembre de 2006

Informa-te'n als centres de suport de la UOC a
BARCELONA, LLEIDA, MANRESA, REUS, SABADELL, SALT,
SANT FELIU DE LLOBREGAT, TERRASSA, TORTOSA, VIC,
VILAFRANCA DEL PENEDÈS, CIUTADELLA, EIVISSA,
MANACOR, VALÈNCIA, MADRID, L'ALGUER I BRUSSEL·LES,
al tel. 902 141 141 i al nostre web www.uoc.edu

 UOC

www.uoc.edu

La universitat, a casa

EL MIRALL

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Maig de 2006 · Núm. 169

Edita:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:
Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocbweb.org>
elmirall@ocbweb.org

President:
Jaume Lladó

Director:
Josep Melià

Cap de redacció:
Pere Bueno

Consell editorial:
Jaume Lladó
Josep Melià
Mateu Morro
Pere Bueno
Pere Marí

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració
i publicitat:
Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276 pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:
Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió
dels autors.

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

Universitat de les
Illes Balears
Servei de Biblioteca
Documentació
Edifici Guillem Cifre
de Colònia

EDITORIAL

DEU ANYS DEL «DIARI DE BALEARS»

4

DOSSIER

«DIARI DE BALEARS», DEU ANYS PARLANT COM NOSALTRES

5

MISCEL·LANIA

JAUME LLADÓ

16

ENTREVISTA

PERE BUENO. GUILLEM LÓPEZ I CASASNOVAS

18

DISCOIDES

RAFAEL M. CREUS. L'ESTIU DEL FLAMENC, DELS RESSUSCITATS I DELS ESTÀNDARDS

25

FOTOGRAFIA

LA MIRADA DE... JOAN FERRA

30

LLIBRES

BIEL MESQUIDA. 2006: ANY D'ANIVERSARIS

33

ITINERARIS

GASPAR VALERO. EL PUIG DE MASSANELLA

36

CINEFÀGIA

MATÍAS VALLÉS. UNA ESTRANYA PROLIFERACIÓ DE TERRORISTES SUÏCIDES

43

Deu anys del «Diari de Balears»

Editorial

En un país minoritzat culturalment, lingüísticament i políticament l'existència d'un diari fet i pensat en la llengua minoritzada no és un fet que pugui passar desapercebut. Els mitjans de comunicació són avui una eina de primera magnitud per poder normalitzar un idioma, amb totes les implicacions que això comporta. Ara fa deu anys que una empresa privada va posar en marxa una iniciativa que en molts sentits semblava una utopia. El Grup Serra, que tantes aportacions positives ha fet en el nostre panorama cultural –recordem com a gran exemple l'*Enciclopèdia de Mallorca*– ha mantingut viu un diari fet i pensat en el català de les Balears. En aquesta contrada del món, on l'autoodi és el nostre pa de cada dia, mostrar un reconeixement i una gratitud a la feina feta és un signe de maduresa.

El *Diari de Balears* ens ha servit l'evolució històrica local, nacional, estatal i internacional d'aquests darrers deu anys amb enorme professionalitat i voluntat de servei. La proximitat i l'opinió han estat elements destacables de la tasca desenvolupada. Les seves pàgines s'han fet ressò de les desgràcies, de les realitzacions i de les frustracions, i dels projectes, dels conflictes i de les solucions. Al seu interior hem trobat respostes i preguntes, informació i interpretació.

Molta gent no valora adequadament la immensa sort que ha suposat per a aquestes illes el *Diari de Balears*. Ara que tant es parla en sentit pejoratiu –i que ens perdonin els amics del sud– de la valencianització de la política i de la societat balears, el *Diari de Balears* s'aixeca com un dels grans instruments que apunten en la direcció contrària a aquest procés de folklorització i de provincianització. En un cert sentit som davant un oasi enmig del desert. Una normalitat dins la anormalitat.

A ningú no se li escapa que les Balears durant aquests darrers deu anys han viscut una evolució important. La transformació demogràfica del país és intensa i amb conseqüències que tot just se sospiten. La transformació econòmica i la situació del turisme no són precisament per tirar coets; el tot inclòs, la reducció de rendibilitat i la forta competència mediterrània han fet que la nostra principal indústria visqui una certa desorientació. El pes de la construcció continua sent excessiu, amb una urbanització i una edificació del territori poc sostenibles. La identitat roman en una situació de risc que no obté respostes ambicioses per variar la tendència. És en aquesta conjuntura en què el *Diari de Balears* s'ha mogut. És davant aquestes circumstàncies que el *Diari de Balears* ens convida a enriquir-nos i a reflexionar.

Des d'EL MIRALL consideràvem que aquesta efemèride s'havia de celebrar. El *Balears* és un referent i, com a referent, mereix la nostra atenció. Deu anys de vida d'un mitjà escrit també són deu anys de vida col·lectiva: fer balanç dels esdeveniments ocorreguts en aquest termini sempre és positiu, i això encara dóna més sentit al dossier que us presentam amb aquest número. El *Diari* centra la nostra atenció, però darrere el *Diari* batega un conjunt humà i un espai físic que inevitablement compareix en el comentari i en el pensament.

Finalment, convé destacar que a partir del proper número d'EL MIRALL incorporam una nova secció a la nostra revista. Aquesta nova secció, titulada «Els nostres pobles», pretén ser una porta oberta per aprofundir en el coneixement de les distintes viles i ciutats del nostre país. Moltes vegades desconexim realitats que tenim aquí mateix: la pluralitat i la personalitat dels pobles que conformen les Balears és una realitat absolutament enriquidora, que amb aquesta nova secció us volem acostar i recordar.

«Diari de Balears», deu anys parlant com nosaltres

Dossier

Hiperinflació informativa i «Diari de Balears»

MIQUEL SERRA

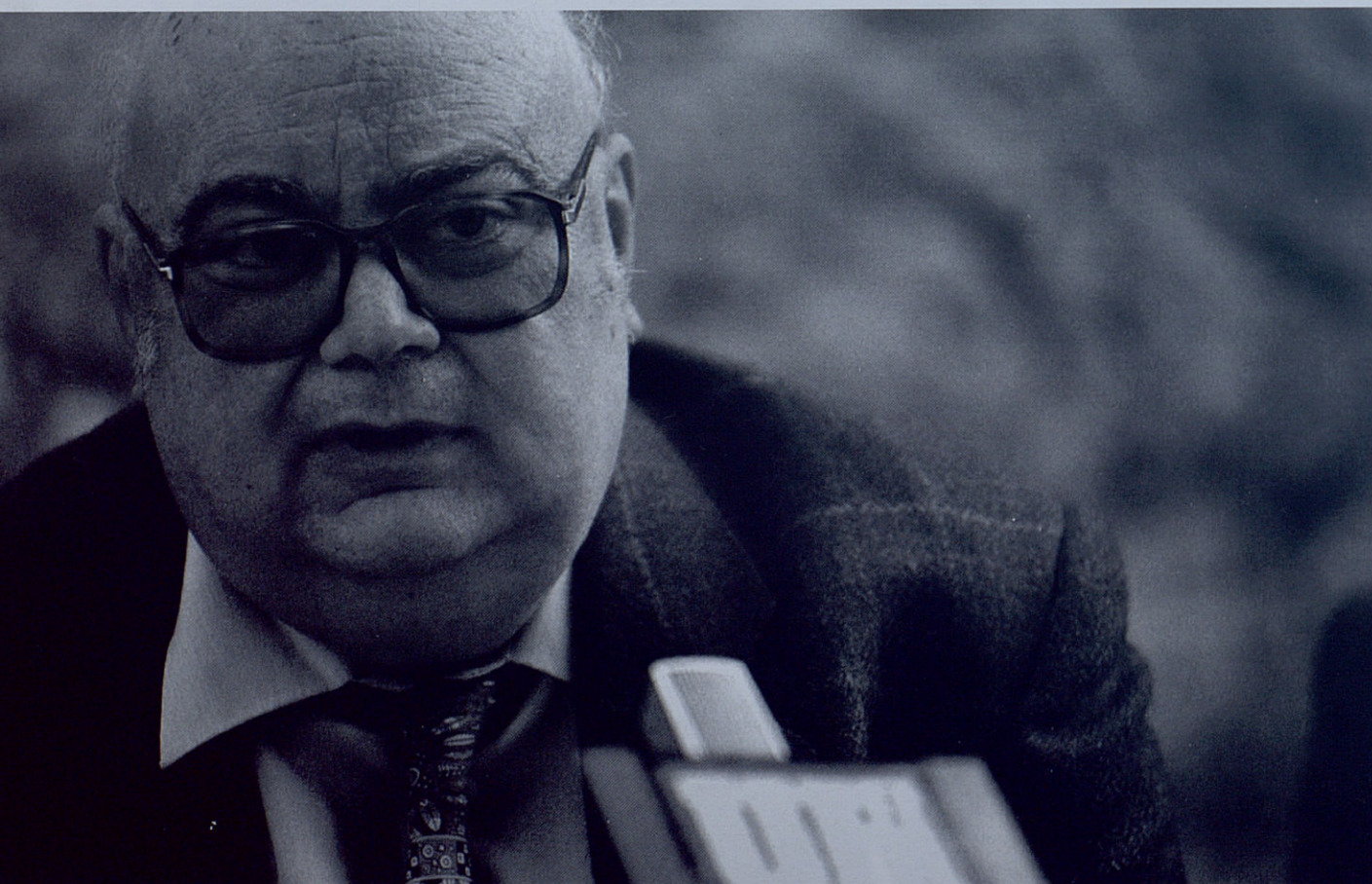
Les societats modernes han creat canals que distribueixen missatges carregats d'intenció: «compri això», «faci una hipoteca», «véngui aquí» o «Espanya envia més soldats a l'Afganistan», «Bush pensa atacar l'Iran», «El Mallorca queda a Primera»...

És impossible viure sense veure la publicitat estàtica dels carrers, trepitjar un fullet de propaganda, escoltar la ràdio, la televisió, entrar a Internet, llegir un diari o una revista. Ignoram el nom del nostre veí, però reconeixem Condoleeza Rice. Som bombardejats contínuament per una informació que ens afecta poc o gens, però que ens és necessària per sentir-nos membres del col·lectiu.

Circula tanta informació que la major part ens resulta inútil. I molta, a més, és falsa i tergiversada. Aquesta hiperinflació de coneixements està

transformant la indústria de la comunicació. Fa devers tres-cents anys, quan va aparèixer el primer diari, la gent pagava per llegir notícies de primera mà. Va ser així com es creà un hàbit que ara es comença a esvaïr. De fet, per què hem de pagar per la informació, si n'hi ha pertot arreu? La notícia perd el valor quan es generalitza. Vet aquí la raó de ser dels diaris gratuïts, que alguns teòrics consideren com la premsa del futur.

Aquestes són les reflexions que em faig quan observo des d'una certa distància el *Diari de Balears*. Què fa, un diari escrit

Josep Melià Pericàs, promotor del Diari de Balears, en el record.

en català a Mallorca, quan la comunicació mundial ja s'estremeix per les sacsejades dels nous mitjans? Quin sentiment té publicar aquest diari, quan els quioscs i els carrers són plens de lletra impresa amb notícies del dia? Val la pena el sacrifici de limitar-se a uns lectors que sempre seran minoria?

Un diari, un diari qualsevol, és com un ésser viu amb dies millors i pitjors, més o manco interessant, més encertat o no. Un diari pretén veure el món des d'una òptica comuna, tot i que, en l'elaboració, hi intervenen desenes o centenars de persones. Un diari, en suma, vol explicar el món pròxim i llunyà, i presentar propostes per fer-lo millor. Això és un diari: una quimera escrita per multitud de romàntics. El nostre, el *Balears*, també ho és, però presenta majors dificultats. La més significativa, per mi, és la dependència informa-

tiva que tenim de Madrid per explicar allò que passa a Espanya i a la resta del món. Aquesta dependència ens converteix en província, ens agradi o no, perquè no hi ha recursos que informin del món exterior en la llengua que ens és pròpia. Les nostres fonts són en castellà per a tot allò que passa fora de l'arxipèlag. La nostra mirada passa per un filtratge pensat i escrit en espanyol. Sabem el que volem, però no hi ha manera d'abastar-ho. És com si volguéssim pintar un quadre blau amb pintura groga. Per moltes capes que hi donem, mai no obtindrem el color desitjat. Em sorprèn que abans, quan treballava en un diari en castellà, no m'hagués plantejat mai aquesta qüestió. Sempre he pensat que fa falta una gran agència de notícies en català, o que el *Diari de Balears* ha d'arribar a una aliança amb un altre mitjà de comunicació

escrit en la nostra llengua que tenguí recursos suficients i una visió de país, del nostre país. El passat primer de maig varem complir deu anys. No ens penjam medalles ni presumim de ser els millors ni els més valents, aquesta arrogància darrerament tan típica de periodistes i mitjans. Només ens sentim orgullosos d'haver fet camí per al nostre país, la nostra llengua i la nostra gent. El *Diari de Balears* és la finestra que hem obert al món des de la singularitat lingüística, però també cultural i humana. Hi som i, des d'aquesta posició, feim comptes de resistir i vèncer, fins i tot, els terratrèmols mundials que sacsegen la indústria dels mitjans de comunicació. Que no és poc, creguin-me.

***Miquel Serra, director del Diari de Balears.**

ACTE D'ENTREGA DEL

XXV PREMI DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL

GUILLEM CIFRE DE COLONYA

XXV Aniversari

Dissabte,
dia 10 de juny a les 20 h. i 30 m.
al Centre Cultural
Guillem Cifre de Colònia
de Pollença

Colònia
Fundació Guillem Cifre

AJUNTAMENT DE POLLENÇA

XXVè. PREMI DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL

A les 20 hores i 30 m.

ENTREGA DEL PREMI

Presentació a càrreg del Sr. **Martí X. March Cerdà**,
Coordinador del Premi

-Veredictes del Jurat-

Parlament d'autoritats

Paraules de l'Ill·lm. Sr. **Joan Cerdà Rull**, Batle de Pollença

Cloenda pel Sr. **Martí Torandell**, President de Colònia

CONCERT DE CAP PELA

«Diari de Balears»: deu anys de desert

PERE FULLANA

Observant aquests deu anys d'existència del *Diari de Balears* hom se sent globalment orgullós i pot constatar alguns petits símptomes de canvi en positiu, des d'aquell maig de 1996 fins a actualitat.

La realitat social i cultural mallorquina de llavors era una altra, i tot semblava, en aquella conjuntura, més fàcil, com si hi hagués una certa convicció que encara ens quedàs per estrenar la democràcia en català. Havíem experimentat una autonomia que no ens omplia, sinó que més aviat ens feia fàstic només de pensar que s'havia lluitat per restaurar el pitjor de la democràcia liberal clientelar i caciquista. El context institucional, sobretot al Consell de Mallorca, augurava perspectives i esperances de progrés. Un diari podia ser una eina més en aquell procés de transformació i de reconstrucció de la raó democràtica i de l'alliberament cultural. Això no obstant, semblava com si ningú no s'atrevisís amb el model que havia de tenir aquest mitjà, ni se sabia gaire bé com fer-lo rendible ni econòmicament ni

socialment. Els models del Principat a penes no ens servien, per raons òbvies, tot i que alguns, com el diari *Avui*, ja feia vint anys que eren al quiosc. Quan l'editor Pere Serra Bauçà llançà el projecte del diari en català, ho féu conscient de les dificultats que comportava fer-ho, però segurament intuï l'existència de corrents que anunciaven canvis d'escenaris significatius. Així com la *Gran enciclopèdia de Mallorca* i altres iniciatives editorials, que l'editor havia llançat, havien suposat un canvi en el panorama nacional, un diari semblava que havia de completar la flota necessària per fer avançar culturalment el país. El Grup Serra disposava dels mitjans, era una empresa cent per cent mallorquina i més arrelada que mai a la terra, i estava prou legitimada per encapçalar un projecte informatiu d'aquestes característiques. Tanmateix, ningú millor que un empresari i els professionals de la informació sabien que la missió d'un diari és informar i per damunt de tot fer bé el seu paper, sabent que no es podia errar el camí, ni generar dubtes de cap casta. Tenint en compte aquest punt de partida, els inicis varen ser gratificants i estimulants, sobretot per a tots aquells que, com Llorenç Capellà, Guillem Frontera, Josep Melià, Miquel Serra, un servidor i, sobretot, Pere Serra, varen tractar de fer veure que el diari s'havia d'aprendre a fer dia a dia, atents a tots els senyals que ens poguessin ajudar a interpretar aquella realitat nova que tractàvem de viure, fent-nos acompanyar de col·laboradors diversos, alguns dels quals inoblidables,

com Nadal Batle o Blai Bonet, amb qui personalment vaig mantenir una relació estreta i amb qui vaig aprendre allò que era la relació d'una redacció amb els columnistes externs, entre els que treballaven junyits a la taula i aquells que es convertien en altaveus del carrer, del pensament i del compromís cultural en altres àmbits.

El *Diari de Balears* va ser ben rebut aquell primer de maig de 1996. La campanya de promoció de l'empresa editora Hora Nova, S.A. va ser bona i, malgrat les dificultats d'ordre pràctic que tenen tots els inicis, hom tenia la sensació que alguna cosa important passava. Els actors d'aquell projecte ens sentíem protagonistes d'una aventura que, amb el temps, havia de ser significativa. D'alguna manera ha estat així durant aquests deu anys. Només tres anys després, el país vivia una experiència política única i, segurament, irrepetible. Aquella experiència que havia començat el 1995 al Consell de Mallorca, amb alguns dubtes, adquirí una dimensió nova al Govern de les Illes Balears. El *Diari de Balears* apostà sempre pel Pacte i fou, cal recordar-ho, un dels escassos mitjans que es mantingueren fermes i inalterables a favor d'una experiència d'aquelles característiques. Fèiem un diari en català, però sobretot preteníem llegir la realitat de cada dia des de l'òptica dels particularismes i des de l'univers simbòlic del nostre poble. Així començarem, reforçant tot allò que es protagonitzava a la part forana, acollint totes aquelles iniciatives cíviques i culturals que tenien a veure amb allò que era la

cultura mare del nostre país, informant de tot sempre des de la perspectiva de qui viu a Mallorca, l'estima i treballa per Mallorca, sense dobles jocs, sense traïdories. L'esport, la vida social, la cultura, la política, tot adquiria, inicialment, una perspectiva nova, perquè aportàvem un aire nou en espais que, metafòricament, s'havien fet irrespirables. L'experiència dels anys que seguiren el 1999 degueren ser difícils per al diari, sobretot perquè molt probablement es crearen unes expectatives que mai no es pogueren veure complertes del tot. En teoria, era una conjuntura ideal per créixer, però no va ser així... Desconec allò que passà, però hom té la impressió que només amb el temps podrem interpretar amb algun rigor i ponderar d'una forma

equilibrada el que significà aquell quadrienni, les seves decepcions i frustracions, per bé que cada dia que passa són més els referents positius d'aquella experiència. Dit així podria semblar que el *Diari de Balears* ha estat motor i víctima d'un període polític. Tampoc no convé, ni seria just, atorgar-li tanta rellevància. Sigui com sigui, després de felicitar el diari en la celebració d'aquesta primera dècada de presència, per ventura valdria la pena repensar alguns dels objectius que en provocaren l'inici, retornar a allò que persisteix viu de l'esperit inicial i qüestionar profundament el sentit que ha de tenir un mitjà de comunicació escrit en una llengua minoritzada a casa seva, sense el suport institucional necessari i sense la voluntat política de redre-

Embat
Llibres

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E • Geranis Centre - Tel. 971 713 350 • Fax 971 215 641 • 07002 Palma de Mallorca

çar el rumb. El *Diari de Balears* continua tenint la missió social específica d'informar els ciutadans de les Illes Balears, sobretot, i fer-ho amb unes claus d'interpretació específiques, particulars i distintes a la resta de mitjans. En qualsevol cas, tots esperam que el diari mai no es rutinitzi, ni esdevengui un mitjà mediocre, perquè estar fet en català

mai no serà una forma de justificar un mal producte. Després de deu anys d'experiència i de lluitar de forma incansable, hem pogut experimentar les dificultats que suposa fer un mitjà d'aquestes característiques i hem viscut moments d'incertesa quan hem percebut alguns dubtes per part de l'empresa editora (una possible

venda i algunes manifestacions públiques en les quals es feia referència als problemes que provocava editar-lo). Tot plegat, això no obstant, ha fet que seguim pensant que val la pena continuar aquesta aventura, malgrat tot.

***Pere Fullana, col·laborador del Diari de Balears.**

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

Verd VT510

SEBASTIÀ BENNÀSSAR

Els homes no solen ser conscients del seu propi naixement. Per sort. Imaginau-vos ser perfectament conscient de la sang de la sala d'operacions, de les infermeres amb la boca tapada –per ventura per això ens fan tanta de por les màscares–, de la videocàmera digital del pare que ens enfoca ben llardosos i, a la vegada, plens de vida, amb els pulmons que desitgen omplir-se d'aire pur. Els homes només som conscients del que allò va ser molts d'anys després, quan miram aquella cinta amb l'emoció d'assistir a la nostra història o quan assistim al part dels nostres propis fills.

Amb el *Diari de Balears* la història no ha estat ben bé així. Crec que tots els que érem allà el duríssim mes d'abril de 1996 –que va culminar amb el part de la més bella criatura del periodisme insular– érem perfectament conscients de la gènesi de l'infant que un grapat de minuts després –en la culminació del miracle– varen tenir a les mans els assistents a una vetllada organitzada pel Grup Serra que, crec recordar, se celebrà al Casino.

Aquell dia, un grapat de dones i d'homes, i qualche infant pucer –jo ho era, aleshores–, vàrem fer història, i la férem en la nostra llengua. Haviem parit un altre diari a les Illes, cert, però era el més maco, perquè parla en l'única llengua que s'ha parlat sempre a Mallorca d'ençà que el rei en Jaume ens la va regalar: el català.

Se suposa que hauria de contar-vos un bon grapat d'anècdotes d'aquest diari, però ara, en la distància, quan tenc a les mans el diari del dia 1 de maig de 1996, no

sé per on començar. Puc dir-vos que el *Diari de Balears* és per a mi el color verd, però no un verd qualsevol, sinó el de la pantalla de les velles VT510, que ens recorden cada dia que, escriure en un diari, només ho poden fer uns éssers privilegiats instruïts en l'ús de l'Edicomp 4.000.

Aquella VT510 que fins i tot algú amb molt de pes a la casa va fer servir com a pseudònim per escriure columnes en un primer suplement cultural. El *Diari de Balears* també és, per a mi, una olor i un gust de pizza de *peperoni*. Sí, estimats, ho heu llegit bé: res de coca de trempó ni de panades, pizza de *peperoni*.

Les primeres jornades d'aquest diari varen ser lluites heroiques contra el nostre ús encara maldestre del català, contra les hores de feina inacabables i contra un sistema de correcció artesanal que va ser una primitiva i rústica lliçó de català per a molts de nosaltres, que intentàrem espavilar per no haver de

quedar fins tan tard. Vàrem néixer sent aquell nin que parla com pot i que és corregit pels majors, i a poc a poc ens hem convertit en l'escola de llengua pàtria per a molts de mallorquins (fins i tot aquests universitaris de filologia catalana ens empenen per veure què s'ha de fer i què no s'ha de fer, ells que no durarien ni mitja hora dins la redacció). En aquelles jornades el que em mantenia viu era una pizza de *peperoni* boníssima i els entre-

pans del bar Bocadillos, a la vora de la Policia Nacional, un bar que hem mantingut, consolidat i convertit en un dels millors negocis de Palma els periodistes del *Diari de Balears*.

Em demanau anècdotes i no em deixa de venir al cap l'il·lustre Biel Genovart, un mestre de vitalisme i amb qui sempre reia a cor què vols –i procuraré no posar noms, perquè sempre me'n deixaré algun i em passarà com a Tomeu Picornell, que es descuidà

d'esmentar-lo en un article commemoratiu del diari i va estar castigat qualche any sense rebre el dècim de Nadal, que li havíem de comprar els altres. Però Biel Genovart ens va proporcionar moltes alegries i possiblement la pena més gran, quan va faltar.

El diari del primer de maig de 1996 no és un diari històric. El diari realment històric és el del 2 de maig, i el del 3 de maig, i el del 4 de maig, i el de... El del primer

"Encara queden botigues"

Casa Pomar Flores

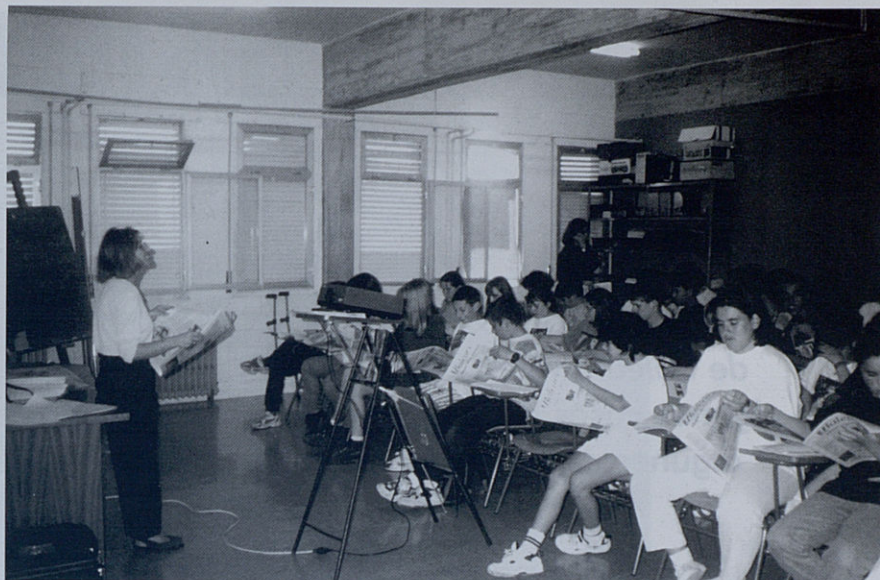

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 72 14 83 - Fax 971 71 93 12 - 07002 - PALMA (MALLORCA)

de maig va ser senzill: hàviem tingut tot el temps del món per fer-lo, però els altres només tenen un dia, i això és el que sabem tots els que ens sentim feliços que els nostres lectors, passats uns dies, ens facin servir a la plaça per embolicar el peix o per eixugar l'escala. Sembla dur, però no ho és: si no hi fóssim, si no ens comprassin, llegissin i comentassin, ningú en aquest país no embolicaria el peix en català ni eixugaria les escales en català. Aquesta és la grandesa del nostre diari: haver-se convertit en un referent imprescindible per a moltes de persones i ser un referent plenament identificat amb el nostre país i amb la nostra llengua.

Personalment, sempre recordaré el dia 2 de maig, quan Sebastià Serra va venir amb Cecili Buele i les seves alfabegueres a posar una mica de verd a la redacció. Va ser un detall simpàtic, maco: varen venir a veure com picàvem pedra i a donar-nos ànims. Va ser un no-res, un gest. Podria explicar-vos aquests deu anys de vida del diari i hauria de menester un llibre sencer, perquè seria explicar la vida de moltes persones durant deu anys. Només em quedaré amb el record de la campanya brutal contra Pichi Alonso i Víctor Muñoz en una etapa divertidíssima del diari, o amb el fet que vàrem descobrir a tots els mallorquins què és el «pariatge», o amb una frase que va fer fortuna al diari: «A l'estiu, tota cuca viu.» Hi havia molta gent que no volia que el *Diari de*

Balears visqués i aquí és avui, celebrant deu anys –pensau-ho bé, *El País* només en té trenta. Crec, sincerament, que aquest diari ha intentat informar amb honestat i imparcialitat del que passa a ca nostra, des d'una perspectiva diferent. Algunes vegades l'hem encertada i d'altres, no; s'ha de ser just. Però el *Diari de Balears* en diferents moments de la seva història ha estat un model paradigmàtic del millor periodisme escrit en aquesta terra i, a la vegada, ha estat una escola de professionals. I aquí és on volia anar a raure, en els professionals, en la gent que cada dia es mata per fer aquest diari. Els redactors, que només són la punta de l'iceberg d'aquesta legió que conformen els infògrafs, els maquetadors, la secretària de redacció –el lloc de feina més important en un diari, sens dubte–, els paginadors, els

fotògrafs, la gent de tallers, tota la gent de la planta impressora, de la rotativa, aquells homes i dones que es juguen la vida amb un motoret perquè els subscriptors puguin llegir la premsa cada matí a ca seva. Ells mai no tenen l'oportunitat de parlar i sense ells no hi hauria diari, aquest diari. És hora d'acabar. Fa massa mesos que no sent la pressió de l'hora de tancament, però aquest article hauria d'«estar per a ahir», que en deim els periodistes. Som a l'aula d'informàtica de la Universitat Pompeu Fabra, a Barcelona. Molt maca, de disseny, amb molta llum natural –ja s'ho poden permetre, amb el que pagam de matrícula–, però la meua universitat, la meua escola de la vida, és a més de tres-cents quilòmetres de distància, on uns homes i unes dones lluiten per dur la veritat, demà al matí, a ca vostra.

EL MIRALL

amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

Treure energies de la contradicció

GUILLERMO FRONTERA

Els deu anys de *Diari de Balears* volen dir algunes coses bones i algunes de no tant.

Comencem amb un exemple de les darreres: que hagi sobreviscut és la suma d'una sèrie de factors, d'entre els quals no és el menys significatiu el suport empresarial que rep el diari per part del grup que l'edita, el Grup Serra. Hi ha un voluntarisme en la cúpula d'aquest grup que ha estat decisiu, tant per al naixement com per al creixement del diari, la qual cosa ens orienta cap a un panorama en el qual una empresa d'aquestes característiques no podria surar per les dinàmiques que genera aquesta societat. I, no obstant això, aquest plantejament conté una gran contradicció interna: el grup que edita *Diari de Balears* també fa part d'aquesta societat, diria que constitueix un dels trets que contribueixen en bona mesura a la seva caracterització.

Ara bé, no deixaré de dir que els editors del diari tenen motiu per sentir-se abandonats en aquesta empresa per una part de la societat mallorquina: i no tan sols per aquells sectors que s'han enriquit a costa del patrimoni comú dels mallorquins (el paisatge, la qualitat de vida, el medi ambient...), sinó també, i molt més lamentablement, per organismes i entitats als quals suposàrem un grau superior d'implicació en la reimplantació de la llengua en el territori o un compromís manifest amb la cultura. Des de la meua posició de simple columnista del diari, no estic en condicions de fer retrets a ningú, però això no lleva que no m'hagin passat per alt algunes actituds que revelen misèria moral on hi hauria d'haver generositat, particularis-

mes de barraqueta on hi hauria d'haver una visió àmplia de futur, defensa aferrissada del quiosc on tocava dominar la consciència de país.

Però hi ha coses que no pot treure ningú del mapa: no s'havia produït mai en la nostra història una etapa de deu anys amb premsa diària en català. Si algú va començar a tenir tractes amb *Diari de Balears* als devuit anys, ara ja en té vint-i-vuit, això vol dir que el diari ha estat present en uns anys crucials de la seva formació..., i que aquesta presència ha pres carta de normalitat en la seva vida. No sé si s'han avaluat correctament els efectes de la presència del *Diari de Balears* al quiosc durant deu anys, deu anys en què s'ha pogut compartir un

diari en la llengua pròpia amb el cafè amb llet i l'ensaïmada – és a dir, amb el seguiment quotidià de la història, amb la primera mirada matinal al món. Per més que aquesta possibilitat es vulgui minimitzar, i per més que hauria d'incentivar l'actitud crítica cap al diari, la veritat és que el simple (???) fet de ser un diari en català ja comporta una actitud que cap altre diari no s'ha arriscat a adoptar. «La llengua diu la pàtria», va escriure l'inoblidable Marià Villangómez. El lector sap, per tant, de quina pàtria parla cada diari.

He de reconèixer que *Diari de Balears*, a part d'irritar-me alguns dies i d'alegrar-me els altres, ha esdevingut un ele-

ment molt important en la meua vida (i no perquè els meus escrits hi trobin acollida, cosa que alguns dies no m'explic ben bé), sinó perquè sense premsa escrita diària a un país li falta alguna cosa d'essencial. Quina llengua, quina cultura amb un alt grau de desenvolupament camina cap al futur sense premsa diària en aquesta llengua? Ens ha costat tant tenir un diari en català..., i, alhora, és tan normal tenir-lo, que un fet i l'altre generen una contradicció greu en tots nosaltres: però d'una contradicció se'n poden extreure energies per obrir futur; mentre que, sense aquesta contradicció, encara fariem voltes a un cercle viciós, com un ase que fa rodar una sínia sense catúfols.

Roldan

C/ Eusebi Estada, 66 - 68
 07004 Palma de Mallorca
 Tlf. 971 763 666 - Fax 971 763 667
 Internet: <http://www.roldan.es>
 e-mail: roldanib@roldan.es

Cream espais per conviure

Certificat de Qualitat
 ISO 9001:2000 Nº 1215074

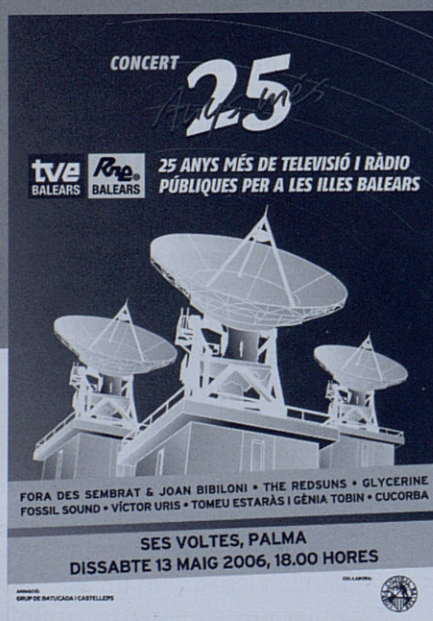

Sineu aplega centenars de famílies a la Trobada d'Escoles Mallorquines

Moltes de famílies ompliren de color la plaça del Fossar de Sineu en la celebració de la XXII Trobada d'Escoles Mallorquines. El programa d'activitats va començar a les 10 hores i inclogué diversos tallers i contacontes, així com les actuacions de Cucorba i de l'Escola de Ball de Bunyola. El tema d'enguany ha estat la Mallorca agrícola, de la qual Sineu és un dels principals exponents, tal com demostra la pervivència del seu mercat. La Trobada va acabar amb la lectura d'un manifest a favor de l'ensenyament en català..

Festa a Palma per reivindicar la continuïtat del centre territorial de TVE

El recinte de Ses Voltes de Palma va acollir la festa contra la decisió del Govern espanyol de reduir les hores d'emissió del centre territorial de TVE a les Illes Balears.

Milers de persones s'acostaren a la diada reivindicativa, que tenia el lema «Vint-i-cinc anys més de ràdio i televisió públiques per a les Illes Balears». Durant l'acte, entre les diverses actuacions, parlaren els veterans periodistes Ricard Pla, Joan Manuel Zaldívar i Joan Carles Muntaner, que varen ser ovacionats pels assistents. Aquesta festa va tenir el suport de l'Obra Cultural Balear.

Acampallengua a Esporles

Els dies 20 i 21 de maig se celebra a Esporles el setè Acampallengua de la història. Entre els actes prevists de la trobada destaca el cartell del concert, que enguany aplega en un mateix

escenari Lax'n'Busto, Dr. Calypso, Anegats, La Gossa Sorda, Amb una mica de sort i Gr@llers de la Factoria de So. Així mateix, cal destacar l'espai UIB, que enguany gestiona el Grup Blanquerna i que comprèn tres actes: una taula rodona sobre repressió, una altra sobre el centenari del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana i la presentació del primer llibre del defensa del FC Barcelona Oleguer Presas.

Targeta **extra** de "SA NOSTRA" **extraútil**

Per a les despeses **extra** del mes, per a un caprici **extra** que et vulguis permetre, per a una gran compra **extra** que vulguis pagar en quotes extracòmodes..., per al que vulguis, quan vulguis. **Targeta Extra de "SA NOSTRA". Tu tries.**

I si sol·licites ara la teva **Targeta Extra** t'enduràs un **REGAL SEGUR***.

*Promoció vàlida fins a l'acabament d'existències (5.000 unitats).

Pensada per a tu

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

Guillem López i Casasnovas

«El que passi amb el finançament autonòmic és rellevant per al benestar de tota la població»

PERE BUENO

Entrevista

El problema del finançament autonòmic de les Balears s'encaminaria bé si els polítics escoltassin el professor López i Casasnovas. Nascut a Ciutadella de Menorca (1955), és llicenciat en Ciències Econòmiques i en Dret per la Universitat de Barcelona. Doctor en Economia Pública per la Universitat de York, des del 1992 és catedràtic en Economia a la Universitat Pompeu Fabra, en la qual ha estat vicerector d'Economia i Relacions Internacionals i degà de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials. És membre de la Comissió Mixta de Valoracions de la Generalitat de Catalunya, del Consell Assessor del Ministeri de Sanitat i Consum, del Consell Assessor de la Conselleria de Sanitat de les Illes Balears i del Consell Assessor de la Conselleria de Sanitat de la Generalitat de Catalunya.

Com veis la proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears que ha entrat recentment en el Parlament?

És un projecte que transita dins el possibilisme que podria

de la proposta de reforma de l'Estatut de les Balears es poden dir, per extensió, de la del Principat. Per tant, com es resolgui la catalana marcarà el que passarà a les Illes.

Hi ha un punt fort: es millora la participació de la comunitat

autònoma en la recaptació d'imposts, i amb això se supera una mica el model en què algú de fora estima les

«S'haurien d'explicitar en els acords els mecanismes d'anivellament»

generar el solc obert per la reforma de l'Estatut de Catalunya. Moltes de les coses

teves necessitats i troba que no t'ha d'assignar tants recursos perquè et considera una comu-

nitat rica. Malgrat això, de la banda incerta, encara resulta que cap proposta bilateral no pot definir els mecanismes de distribució territorial, que queden fora de les propostes d'estatut –és una interpretació constitucional del Consell Consultiu de la Generalitat Catalunya. Per tant, com actuï l'Estat serà decisiu. Així com en la part dels ingressos el projecte és esperançador, quant als mecanismes d'anivellament hi pos un interrogant d'incertesa. Podem fer-ne dues valoracions. Per als qui creuen que Espanya hauria d'avançar cap a un model federal, aquesta incertesa és dolenta: s'haurien d'explicitar en els acords els mecanismes d'anivellament; en canvi, per als qui pensen en una Espanya plural que és una descentralització fiscal de despesa, la situació actual no empitjora gens respecte de la situació anterior. Però aquest interrogant d'incertesa és negatiu des del punt de vista federal, perquè no hauríem de quedar sota la discrecionalitat del govern de torn de l'Estat a l'hora de definir els mecanismes: una visió federal hauria d'incloure això dins l'acord.

Què volem dir exactament quan parlem de mecanismes d'anivellament?

Els doblers que es guarda l'Estat per assignar-los d'acord amb el concepte que tenguim de

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CÀMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

T'equipam per a l'aventura

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 (pati interior)
Palma

Tel. 971 71 67 31

Fax 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

www.esrefugi.es

solidaritat territorial. (Amb aquest concepte, és impossible no estar-hi d'acord: ningú no el qüestiona; fins i tot record una proposta dels nacionalistes mallorquins en què es demanava que s'assolís el «concert solidari».) Per als federalistes de ver, en la línia del federalisme fiscal (alemany, australià, canadenc, suís...) la solidaritat requereix unes regles explícites, clares... Alemanya, per exemple, té establert quins són els mecanismes d'anivellament: els instruments que aproximen els qui tenen més capacitat de despesa als qui en tenen menys. No depenen de la discrecionalitat del govern de l'Estat per interpretar-ne els límits. Al Canadà o a Alemanya no es permet que una comunitat a través de fluxos fiscals en superi una altra en termes de renda per càpita: tot això està limitat. I això és molt important pel que fa a la situació de les Balears, una situació flagrant de drenatge fiscal que no té una pauta clara de justícia ni d'equitat. En un estat federal, els mecanismes d'anivellament estan escrits: estan tipificats, quantificats, s'avaluen. Per a les comunitats que han estat molt danyades pels mecanismes d'anivellament —on s'han produït dèficits fiscals importants—, el fet que els estatuts incorporin una clàusula d'ordinalitat és una bona mesura. Aquesta clàusula, en principi, és la que ha

EL MIRALL

amb el suport de

**Consell de
Mallorca**

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

d'impedir que (mitjançant la distribució de recursos que fa l'Estat: en carregar impostos i en atorgar subvencions) una comunitat disposi d'una renda per càpita més alta que les que financen aquests fluxos. En aquest sentit, les dades de les Illes són especialment preocupants: el dèficit fiscal quantificat per al 2004 és superior a un 16% del PIB en el cas de les Balears.

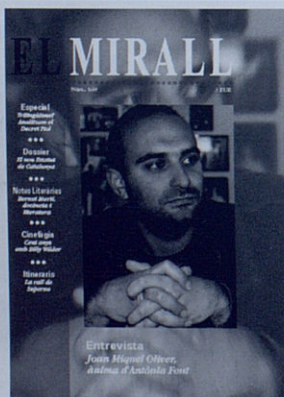
Quins són els principals reptes a què podríem fer cara amb un finançament més just?

Hem de reparar en tres indicadors molt importants: el capital humà, el capital públic i el capital social. El capital humà té a veure amb educació, amb formació de les persones; en aquest sentit, els indicadors de les Balears són molt dolents (pensem que l'abandonament dels estudis secundaris assoleix un 52%, davant el 28% de la mitjana de l'Estat). En capital humà, estam en precari. Se'ns farà difícil afrontar tot un seguit de reptes que hauran de superar tots els països. Quan parlem de capital públic, ens referim a infraestructures, hospitals, etc. I les xifres que ens ha deixat el dèficit fiscal actual en aquest apartat (col·legis, universitats, transports...) estan molt per davall de la mitjana espanyola. La lògica indicaria que les comunitats més desenvolupades no esti-

guessin per davall en aquests indicadors! Una societat desenvolupada és una societat més exigent sobre el capital públic que requereix. Aquest dèficit en infraestructures públiques genera un camp que pugui que condueix el sector de la població que s'ho pot permetre a cercar refugi en la sanitat i en l'educació privades. Per això, si tenim en compte que a les Balears hi ha classes pobres, l'opció pels serveis privats és discriminatòria, i ho pateixen les classes més desfavorides. I, segons els indicadors de l'INE, les Balears precisament es destaquen per l'ample tall

poblacional que té dificultats per arribar a final de mes, que ha de fer les sopes primes. I aquí arribam a la qüestió del capital social. N'hi ha prou de pensar en els reptes que planteja la immigració per a una comunitat com la nostra. Si no s'integra bé, acabarà erosionant encara més el capital social de l'illa. A les Balears hi ha un 16% de cotitzants que són estrangers. I el 71% dels nous cotitzants ho són. Amb quines polítiques d'integració hi podem fer cara? Hem de menester el finançament necessari per evitar que la nova immigració no acabi sent un

CONVOCATÒRIA DE L'ASSEMBLEA GENERAL DE SOCIS D'EL MIRALL

Divendres, 16 de juny, a les 19 h a c/ pare Bartomeu Pou, 31, baixos

Ordre del dia:

1. Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior
2. Canvi de domicili
3. Ratificació dels nous membres de la Junta Directiva
4. Pressupost 2005-2006
5. Torn obert de paraules

gueto, una prospectiva probable en un indret on és difícil trobar habitatge a preu raonable, amb una cistella de productes de consum molt cara. Ens serà molt difícil, en aquestes condicions, exigir a la immigració un compromís amb la llengua, el teixit social, les associacions de mares i pares. Com que tenim un pes tan gran de la immigració, la taxa de població passiva és més baixa que la que tindríem en condicions més equilibrades. O sigui, a l'Estat hi ha 2,2 actius per cada passiu; en canvi, en el cas dels immigrants, la ràtio és 3/1: per cada passiu, n'hi ha tres d'actius.

L'Obra reprèn el Fòrum OCB

L'Obra Cultural Balear, referent indefugible en el debat sobre la llengua, la cultura i el país, ha reprès enguany el Fòrum OCB, un conjunt d'activitats amb l'objectiu de promoure el debat sobre qüestions d'interès social o cultural.

En el marc del Fòrum OCB, el 28 d'abril el doctor Guillem López i Casasnovas va parlar sobre el finançament autonòmic, a la seu del Col·legi d'Advocats de les Illes Balears. Hi assistiren nombroses persones del món empresarial mallorquí.

El 2 de maig l'Obra va voler commemorar el vintè aniversari de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística a les Illes Balears. El Centre de Cultura Sa Nostra va acollir, amb èxit d'assistència, una taula rodona en què participaren Bartomeu Colom, membre del consell de savis que ha informat la reforma de l'Estatut balear; Joan Melià, director de Política Lingüística a les Illes Balears durant la legislatura anterior, i Aina Moll, que va ser directora general de la Generalitat de Catalunya i coordinadora de la Campaña de normalització lingüística a les Illes Balears.

Què passarà quan es consolidi l'agrupament familiar (quan arribin els iaïos, els sogres, els fills...) i la ràtio actius/passius de

la immigració s'equipari a la de la població nativa? Augmentarà la població i davallarà la renda per càpita. Podrem atendre en

Viajes
MARTEL S.A.

CIBAL 021

Oms, 50 · Ap. Correus 696
07003 Palma (Mallorca)
Tel. 971 72 38 42
Fax 971 72 69 42

E-mail: ventas@viajesmartel.com

Carles III, 22 b · Ap. Correus 655
07800 EIVISSA
Tel. 971 31 24 72
Fax 971 31 17 08

E-mail: martelib@viajesmartel.com

M. Lúisa Serra, 30 b · Ap. Correus 86
07703 MAÓ (Menorca)
Tel. 971 36 70 13
Fax 971 36 73 11

E-mail: martelme@viajesmartel.com

condicions tota la població de les Balears? Tot això indica que el que passi amb el finançament autonòmic és rellevant per al benestar de tota la població.

Les Balears són la segona comunitat amb capacitat de crear renda i, una vegada que ha actuat l'Estat

d'un pacte federal, hi ha unes regles clares; en canvi, segons l'òptica de la descentralització fiscal «tradicional», és l'Estat. I això té una deriva política: si els poders de decisió sobre quin és el tracte fiscal just continuen en mans de l'Administració de l'Estat, les administracions autonòmiques amb un govern «amic» surten en millor posició que les altres.

ons autonòmiques amb un govern «amic» surten en millor posició que les altres.

«A l'Estatut l'única garantia que hi podem incloure és la clàusula d'ordinalitat»

cobrant impostos i sufragant despeses, passen a ser la setena comunitat en renda disponible. I encara més: si valoram aquesta renda disponible en termes de capacitat adquisitiva – què es pot adquirir a diferents llocs amb el mateix import –, les Illes passen al desè lloc. A més, durant els darrers deu anys les Illes Balears han estat la comunitat autònoma amb la taxa de creixement més baixa d'Espanya.

El problema de tot plegat és qui ha d'interpretar com és un finançament just. Des del punt de vista

Això des del punt de vista ciutadà és dolent: el benestar de la gent no pot dependre de l'arbitrarietat del color polític de l'Administració de l'Estat. Al meu entendre, regles explícites –acords federals– són molt millor que prendre decisions unilaterals amb els pressuposts de cada any.

Aterrant al cas de les Illes Balears, què haurien de reclamar els polítics per al nostre Estatut?

Seria òptim que els mecanismes

d'anivellament es pactassin en paral·lel en tots els estatuts que s'estan reformant. Serà molt més fàcil dir que sí a aquest estatut si l'Estat mostra un compromís de reforma de la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA) pel que fa als mecanismes d'anivellament. D'altra manera, estarem sotmesos a la interpretació del concepte de solidaritat que facin la LOFCA i els pressuposts anuals de l'Administració central, i a la coincidència entre els governs d'aquí i el govern d'allà. Això, des d'un punt de vista ciutadà, em sembla inacceptable. Tornaríem a dependre de com el PSOE estima les necessitats de les Illes i de com les estima el PP.

Pel que fa al text de l'Estatut en si, l'única garantia que hi podem incloure és la clàusula d'ordinalitat, si els tribunals no ho tomen. Que és aquella que diu que l'Estat no pot fer que una comunitat passi per davant d'una altra en renda disponible com a conseqüència de l'acció pública de distribució dels doblers si no hi està per davant en renda creada.

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JUGUETES

LLIBRES DE TEXT

DISCOS I CASSETTES

SERVEI
DE LLIBRES
ESTRANGERS

Pianos Can Garcias

Des de 1.951

Pere Josep Garcias
Pianer

Reparació, Restauració i Afinació

Venda i Lloguer Opció-Compra

Assessoraments - Transports

Joan Maura, Bisbe, 10
07005 · Palma de Mallorca
Tel./Fax: 971 462 016 · Mòvil: 607 891 930
www.lasguias.com/pianosgarcias

L'estiu del flamenc, dels ressuscitats i dels estàndards

RAFAEL M. CREUS

Fins fa un grapat d'anys, devers aquest mateix temps la rumorologia sobre els concerts d'estiu era semblant a la d'avui dia, però, abans, els promotors i els organitzadors s'aventuraven a dir noms abans de tenir-los signats. Així, els rumors es convertien en notícies, no contrastades, és clar, però molts cops publicades. Ara això no passa, principalment perquè, amb tots els canvis que ha sofert el món de la música en els darrers anys (quant a venda d'entrades o de discoides, és igual), ningú no gosa dir blat fins que és dins el sac ben fermat, és a dir, fins que la contractació està tancada. Així mateix, s'ha de dir que és en aquesta època quan els ajuntaments fan les gestions per als programes de festes, vertader suport de la música en viu a les Illes, i ells també, com dèiem, prefereixen no dir ni piu, abans que els tractin de mentiders, una paraulota per a qualsevol gestor municipal (*vulgo* regidor).

Per tant, a l'hora de fer un recorregut per la música en viu d'aquest estiu, no parlarem de probabilitats: només dels concerts segurs, els que es faran, llevat d'una causa superior, com ara una malaltia o el temps advers. Algun promotor ens ha dit que, per ara, encara no hi ha el concert de l'any. Potser tot són gusts. Llegiu i traieu-ne les conclusions vosaltres mateixos. Encetarem el trajecte amb el concert anual que organitzen els joves d'aquesta casa:

l'Acampallengua d'enguany serà al pàrquing de la Vilanova, a Esporles, el dissabte dia 20 de maig; el cartell, com sempre, ofereix un poc de tot el que es fa en la nostra llengua arreu dels Països Catalans. Des del principat arribaran els ja veterans **Lax'n Busto** (sempre contents de venir per aquí), que repassen la seva carrera amb els *Grans èxits*, i el **Dr. Calypso**, sons jamaicans i bauxa; els representants del País Valencià seran **La Gossa Sorda**, que ens faran ballar amb l'*ska*, i de Mallorca veurem els serverins **Anegats**, els **Gr@llers de la Factoria** (la Factoria del So de Santa Maria, naturalment) i els locals **Amb una Mica de Sort**. El divendres 26, al Teatre de

Discoides

Lloseta, els nord-americans **The Bellrays**; la millor definició de la seva música diu així: «Imaginau-vos Tina Turner al front dels Stooges (l'exbanda d'Iggy Pop).» L'endemà, festa 40 Principales, a Manacor, amb les actuacions dels **Mojinos**

Escocíos; un altre cop, els **Anegats**, i **La Terremoto de Alcorcón**. El mes acabarà amb dues cites internacionals: el 30, al Teatre Xesc Forteza de Palma, **Elliott Brood**, que no és un cantautor, sinó un trio canadenc en què cap dels

membres no nom Elliott. L'endemà, el 31, tornarem a Lloseta: sí, és dimecres, però hi actuarà la **Undertow Orquesta**, cap de cartell al Primavera Sound de Barcelona. Es tracta d'un supergrup format per membres d'altres bandes del

folk i del *pop* ianquis liderats per Vic Chesnut, el respectadíssim compositor de la cadira de rodes. La particularitat és que interpreten temes de les altres formacions en què toquen els cinc músics.

El juny serà bastant flamenc, ja ho veureu. El divendres 2 i el dissabte 3 de juny el recuperat **Joan Manuel Serrat** presentarà a l'Auditori de Palma el seu particular homenatge a la ciutat on té la segona residència: Maó. Coneixent els directes del noi del Poble-sec, ben segur que, a més dels temes de *Mô*, en sonaran molts més al llarg de la nit. El mateix dissabte, a l'Auditori d'Alcúdia,

comença la I Mostra de Flamenc, amb una de les *cantaoras* estrella, **Carmen Linares**, i una setmana després, al mateix lloc, la *bailaora* **Belén Amaya**, acompanyada del guitarrista **Luis Rodríguez** i del *cantaor* **Manuel Gago**. La mateixa vetllada, sons més *indies* al Teatre de Lloseta amb l'asturià

Nacho Vegas (membre de Manta Ray) i **Las Esferas Invisibles**. I el divendres següent (el 16), com a cloenda del Festival de Poesia de Lloseta, el *cantaor* badalonès Miguel Poveda, que presentarà *Desglaç*, el primer disc en català, en què canta a poetes d'abans i d'ara. La Mostra

llum i gas
amb més energia que mai

E gesa endesa

FONO
902 500 902
GESA

AVARIES: 902 534 902

d'Alcúdia acabarà el dia 17, amb el concert del virtuós guitarrista **Gerardo Núñez**. Quant a artistes espanyols, els directes acabaran al Port d'Alcúdia, amb el pop *light* d'**El Efecto Mariposa**, el dijous 29.

«Gloria Gaynor actuarà al Casino de Calvià el dia de Sant Joan»

En l'apartat internacional, arribaran a Mallorca aquest mes dues icones de la música. El dia de Sant Joan, al Gran Casino de Calvià, **Gloria Gaynor**, llegenda del *soul* i del *rhythm and blues* i coneguda sobretot per l'arxifamosa «I will survive», sense cap dubte una de les cançons amb més versions de la història. I el dia 30, a l'Auditori, un dels puntals

de la música brasilera del segle XX, juntament amb Caetano Veloso, Vinícius de Moraes, Chico Buarque, Gilberto Gil i Maria Bethania: l'autor de la coneguda *Aquarela*, Antonio Pecci Filho «**Toquinho**». Entre i entre, el 25, al Teatre Xesc Forteza, el cantautor *pop* de Nebraska, ara resident a Altea, **Josh Rouse**.

Glups, quin juliol! Esperem que cap cataclisme ni adversitat no ulli l'illa aquest mes, perquè serà digne de recordar. Seguint un ordre cronològic, el primer concert que ens topam és el dels gallecs **Luar na Lubre**, un dels referents quant a música *folk* a Espanya, que serà al claustre de Sant Domingo, a Pollença, el dijous 6 de juliol. I l'endemà, dos concertassos. Sí,

sí, al castell de Bellver, qui diuen que és el millor pianista de jazz contemporani: el nord-americà **Brad Mehldau**, amb el seu trio. Per als poc inclinats d'entrada al jazz, us recomanem que escolteu qualsevol dels cinc volums editats sota el títol *The Art of the Trio* i veureu què és capaç de fer el jove (36 anys) amb peces de gent tan oposada com Radiohead, Mancini o Coltrane. L'altre gran concert del dia serà el del Festival Mallorca Món. A l'hora de tancar l'edició d'EL MIRALL no en sabem el lloc, però sí el cap de cartell: l'algerià **Khaled**, rei del rai.

El dia 15 no un ni dos, sinó tres: tres concerts als antípodes, però dos de coincidents en el fet que els intèrprets tenen una cançó perhom que la majoria hem ballat (o una, o l'altra, o les dues, vaja). Al Gran Casino, una veu molt popular dels anys setanta i vuitanta del passat segle: **Roberta Flack**, autora d'una de les cançons més repetides en la tanda de les lentes de discoteques i revetles, «Killing me

**erco
leta**
Gianni Rodari

Infants de 0 a 4 anys
Ensenyament en català
Pedagogia activa
Grups reduïts
Servei de cuina

ARQUITECE BENNÀSSAR, 46
07004 PALMA - Tel. 971 29 90 86

**erco
leta**
Gianni Rodari

softly». A Porreres, uns ressuscitats: els separats i desapareguts **Celtas Cortos** presentaran un disc recopilatori que inclou quatre temes nous; el títol, com no podia ser d'altra manera, és el de la seva cançó més popular i ballada: *20 de abril*. El tercer concert del vespre torna a ser al claustre de Pollença: la dama del fado **Misia**, amb els tangos, boleros i fados en portuguès i en castellà del seu darrer treball, *Drama Box*.

El dimarts 18, a la plaça de Toros de Palma, els extreballadors de la SEAT, ara reis de la rumba del nou mil·lenni: **Estopa**, que presentaran *Voces de ultrarumba*, doble platí només 24 hores després d'haver-se posat a la venda, fet que molts pocs (però molts pocs) artistes nacionals podran aconseguir mai. Ara ve una de

les dates que cal marcar en vermell al calendari: el 23 de juliol. El motiu, el concert, al Casino, d'un dels màsters entre els màsters de la Música, en majúscula: **Herbie Hancock**, llegenda viva, acaparador d'una història discogràfica farcida de premis, lligat a noms com Miles Davis i James Brown, i un dels músics vius més influents; adorat i admirat, per exemple, per tots els productors de música electrònica. Acabarem el mes al poliesportiu Mateu Cañelles d'Inca, on el dia 25 actua **El Canto del Loco** (recentment guardonats amb el premi a la millor gira del 2005, per la que compartiren amb els Hombres

G). Quan escric aquest article la venda d'entrades va tan bé que està a punt de confirmar-se'n una segona actuació, que seria la primera, perquè és per al dia 24, allà mateix. Avui dia no hi ha gaires noms

«El Rock & Llengua torna a la plaça de Toros amb Obrint Pas i Tutu-pa»

confirmats per a les revetles de la major part dels pobles. Sabem que per les festes de Sant Roc, a Capdepera, actuarà un d'aquells grups espanyols que és com el Guadiana; ja sabeu, apareixen, desapareixen i reapareixen: **Seguridad Social**. Fora ja dels programes de les festes patronals, dins el marc del Festival Internacional de Música de Pollença podrem escoltar la poderosa veu d'**Enrique Morente**, capdavanter en la fusió del flamenc amb altres estils, com ara la música àrab, la clàssica o el rock independent, com el cas d'**Omega**, amb els granadins Lagartija Nick, que revisen el García Lorca cantat per Leonard Cohen.

Pel setembre hi ha molta cosa per confirmar. Per tant, no en direm ni pruna de cap, llevat d'un altre ressuscitat; en aquest cas, un festival: el Rock & Llengua torna a la plaça de Toros de Palma i els noms confirmats són **Obrint pas** i **Tutu-pa**, una banda de la qual fa molt poc que presentàvem el discoide de debut. Falta decidir-ne la data exacta. Qui sí que està confirmada ja fa mesos, al mateix escenari, és la *trionfita* mallorquina, **Chenoa**, el dia 16, dissabte.

Al marge de gusts particulars, en general sembla que aquest serà un bon estiu musical. No ho trobau? Au, doncs, a gaudir dels directes!

La mirada de... Joan Ferrà

Fotografia

Joan Ferrà (Palma, 1966) cursa estudis de fotografia a l'Escola d'Arts i Oficis de Palma. Es trasllada a Londres i posteriorment a Nova York. Ha desenvolupat el gruix de la seva carrera professional a Barcelona. Especialitzat en fotografia de moda i retrat publicitari, ha treballat per a empreses com ara Levis, Liberto o Coca-cola i per a publicacions de moda com *Elle*, *Marie Claire* i *Woman* i suplementes de diaris (*El País*, *La Vanguardia*).

Aquestes imatges corresponen a la sèrie «Broken English» i s'exposaren l'any 1998 al Museu Tèxtil de Barcelona. Són fetes amb una càmera Harrelblad, òptica de 135 mm damunt pel·lícula Kodak Tri-X. La il·luminació s'aconseguí amb flaix anul·lar.

Tendències llibres

2006: any d'aniversaris

BIEL MESQUIDA

Les obres dels grans mestres fan festa

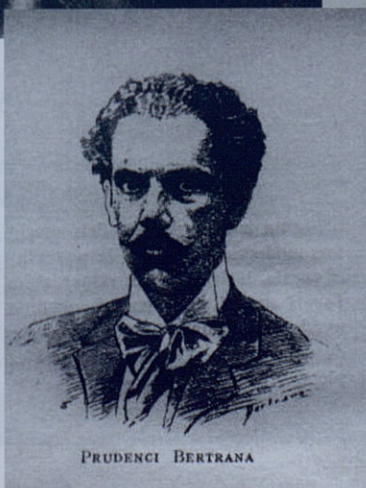

M'agraden, m'entusiasmen, els aniversaris quan coincideixen amb llibres que estim. Enguany, aquest 2006, tinc una sortada. Cent anys d'*Els fruits saborosos*, de **Josep Carner**. Cent anys d'*Enllà*, de **Joan Maragall**. Cent anys del *Glosari* de **Xènius-Eugeni d'Ors**. Cents anys de *Pilar Prim*, de **Narcís Oller**. Cents anys de *La nacionalitat catalana*, d'**Enric Prat de la Riba**. Cent anys de *Josafat*, de **Prudenci Bertrana**. Cent anys de *Les multituds*, de **Raimon Casellas**. I cent anys de les *Horacianes*, de **Miquel Costa i Llobera**. I per afegit és l'any del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

Tots els escriptors que celebren són mestres de les lletres i formen part d'aquesta tradició vivificadora que ens adoba per un cantó i que ens crea un esperit d'emulació per l'altre. Aquestes obres de tan diverses escriptures ens diuen que la llengua catalana, per vivificar-la, cal tesar-la en diferents direccions, cal estamenejar-la, cal conrear-la, cal esculpir-la, cal inventar-la.

La feina de les *Horacianes* qualla tot un procés de conjuguinació en l'interior de Costa i Llobera del paisatge esplendorós i tranquil de Formentor amb l'art, amb els models de la tradició pagana. Emperò basta que recordem que Costa escriu aquell primer poema «A Horaci» el 1879, text que serà la llavor que amb vint anys i busques produirà l'arbre frondós amb motlles neoclàssics i parnassians de les *Horacianes*. I per arribar a aquesta absència de contradiccions entre l'ideal clàssic i la fe, Costa haurà viscut molts d'anys a Roma, on estudiarà l'art clàssic, entrarà en contacte profund amb l'Església romana, farà una immersió en la llengua italiana, en poetes que l'influiran fortament, com **Leopardi** i **Carducci**, i en artistes que l'impressionaran, com

Miquel Àngel i **Rafael**. Les estades a Pollença i a les Cases Velles de Formentor crec que foren dos laboratoris costalloberians en què creà les músiques plenes d'energies clàssiques i d'embranchides de joventut que construeixen una llengua catalana poderosa, trunyellada amb totes les formes de l'avior pagana i els sabers de la fe cristiana. Celebrarem amb joia i cant la força clàssica i vivificadora de les *Horacianes*, uns poemes que lluiten contra el temps, que ens ensenyen a saber qui som i com som. I que ens orienten, sobretot, cap a com hem de ser.

PRUDENCI BERTRANA

Centenari de la mort de Pere d'Alcàntara Peña

Vull fer un crit d'atenció davant el silenci majoritari, a Mallorca i arreu de la cultura catalana, per recordar una altra i alta figura molt oblidada de les nostres lletres: fa cents anys que va morir un homenot nostrat, **Pere d'Alcàntara Peña**. Ell va ser un dels pares creadors de la Renaixença, qualificat per mossèn Alcover com a glòria altíssima de la nostra literatura popular o per Francesc de Borja Moll com el més popular dels poetes mallorquins. «La colcada», el poema que relata la conquesta de Mallorca pel rei en Jaume, va ser guardonat als Jocs Florals de Barcelona de 1867 i el recita la cantant i actriu **Miquela Lladó** cada 31 de desembre, a Cort, per celebrar la fita històrica. És una desgràcia que no hi hagi actes públics per no oblidar aquest mestre del segle XIX, aquest pioner, aquest avançat. Un altre buit desolador de les nostres institucions culturals.

Feliçment, el filòleg i editor **Miquel S. Font i Poquet** acaba de treure un llibre, *Pere d'Alcàntara Peña (1823-1906): vida i obra* (Miquel Font, Editor), que és un magnífic text de caràcter divulgatiu que ens enfoca l'existència d'aquest poeta, erudit, teatre, periodista, cronista, arquitecte, enginyer, misser, pintor miniaturista, home de cultura polifacètica que ens ha deixat una obra vasta, que no ha merescut ni una trista tesi doctoral. Les 160 planes de llibre són una biografia breu però molt completa i il·lustrada amb fotos d'ell, de personatges del seu entorn i de dibuixos seus. També hi ha una antologia de textos alcantarapenyians de poesia, prosa i teatre, i la bibliografia de les seves obres i de les que s'han escrit sobre ell. Tot un bell homenatge a un home que fou, a més de poeta i humanista, cronista de la Ciutat de Mallorca, director de 1881 a 1885 de la revista satírica *La Ignorància*, arquitecte de les nombroses esglésies que s'aixecaren al final del segle XIX a Mallorca, autor d'un llibre de *Cuina mallorquina* i un filàntrop que va fer una gran feina social exercint de misser dels ciutadans més pobres. Gràcies a Miquel S. Font per ajudar-nos a no oblidar.

Estudis planians

Per arrodonir la feta, per fer conèixer Pla a la resta de l'Estat i per commemorar el setanta-cinquè aniversari republicà, acaba de publicar-se, en castellà, *La Segunda República española. Una crónica: 1931-1936* (editorial Destino), que recull una selecció de les cròniques que l'autor de Palafrugell va publicar a *La Veu de Catalunya* i un centenar d'inèdites o que sortiren en altres diaris: 1.857 planes de prosa d'un escriptor al qual cap tema, cap llenguatge, no resultava estranger. I per submergir-se en l'escriptor empordanès també acaba de sortir la tesi doctoral, amb set anys de treball de recerca, d'**Eliseu Carbonell Camós**, *Josep Pla: el temps, la gent i el paisatge* (Edicions de 1984), que

duu un significatiu subtítol: *Una etnografia de l'Empordà franquejant la literatura*. La conclusió d'aquest estudiós és senzilla: l'obra de Josep Pla és el millor retrat de l'Empordà i de la Catalunya dels anys vint als anys seixanta del segle XX.

I per finir, un llibre polèmic i provocador de l'amic, amador de Pla, **Xavier Febrés**: *Les preguntes pendents de Josep Pla* (L'Esfera dels Llibres), que ens diu que, de l'homenot de Llofriu, no en sabem res «perquè l'accés a les fonts documentals sobre la vida de Pla en possessió de la família, dels editors o d'altres particulars i institucions només han estat obertes amb comptagotes». **Visca mestre Pla!**

Dia del Llibre i de Josep Pla

En un temps en què la literatura recula per totes bandes és un gust que el Dia de Sant Jordi d'aquest 2006 es venguin quasi vint milions d'euros en llibres. Són xifres provisionals que donaven els llibreters de Catalunya i que m'han fet somriure d'alegria, per un cantó, i d'absurd, per un altre. I per què els llibres no s'haurien de vendre al llarg de tot l'any i més compassadament en lloc de fer tot l'esclat en un dia? Pel descompte? Per la festassa del llibre i la rosa? Pel bell màrqueting del dia dels enamorats que ens cantava **Serrat**? («I pels carrers s'han perdut els amants: / no tenen por, no tenen pressa. / I pels carrers s'han perdut els amants, / amb una flor i la seva tendresa.») Ah! I les roses també fan maig: aquest 2006 s'han venut quasi sis milions de roses. Un altre prodigi. I enguany una ben literària coincidència aniversariesca: fa vint-i-cinc anys que morí en el Dia del Llibre de 1981 el més gran prosista contemporani català, mestre **Josep Pla**. I l'autor català més llegit i reeditat. Ara mateix la reedició de la novel·la *Nocturn de primavera* (editorial Destino), que recupera la primera versió que Pla va publicar el 1953 a l'editorial Selecta –molt diferent de la que va sortir a l'*Obra completa* el 1972–, ha esgotat els 7.000 exemplars de la primera edició. I també recordaré un altre èxit: s'han venut els 10.000 exemplars dels quaranta-cinc volums de l'*Obra completa* planiana (editorial Destino) que fa dos anys es trobaven setmanalment al quiosc. I fa quaranta anys que es va publicar el llibre més llegit de Pla: *El quadern gris*. (L'editor diu que cada any es venen 1.500 exemplars d'aquesta obra, en català i en castellà.) I per commemorar l'efemèride s'organitzaren lectures que duraren tot el dia 23 d'abril de 2006. La Fundació Josep Pla de Palafrugell al migdia començà les «12 hores de lectura d'*El quadern gris*, de Josep Pla». Inicià la lectura el cantant **Raimon** i la tancà el pintor **Modest Cuixart**. A l'Ateneu Barcelonès es feren les «Vuit hores de lectura de passatges d'*El quadern gris*, de Josep Pla», a partir de la una del migdia, a càrrec de cinquanta socis de l'entitat i personalitats del món cultural català. Al Caixa Fòrum de Barcelona s'ha organitzat el cicle de conferències «Memorial Josep Pla (1897-1981)», amb la participació de l'expresident de la Generalitat, **Jordi Pujol**; el conseller de Política Territorial i Obres Públiques, **Joaquim Nadal**; l'escriptor **Baltasar Porcel**, i el crític literari i editor **Josep Maria Castellet**. I a dos euros la sessió, la gent no hi cap.

antònia font Batiscafo Katiuscas

nou disc, JA A LA VENDA

troba'l a

XOCOLAT
centre

com sempre!

Font i Monteros, 18 • 07003 Palma
Tel. 971 71 33 16 • Fax 971 72 06 85
www.xocolat.com

DISCMEDI - Rda. Guinardó, 59 bis - 08024 Barcelona
Tel. 93 294 55 16 - Fax: 93 219 85 10
e-mail: discmedilabelsonmedi.com - www.discmedi.com

El puig de Massanella

GASPAR VALERO

A la memòria de Bernat Coll Oleza.

Itinerari:

coll de sa Batalla
font des Guix
cases de Comafreda
coll de Mancor o de sa Línia
avenc de sa Travessa
casa de neu del pla de sa Neu
cim del puig de Massanella
font de s'Avenc
coll de Mancor
cases de Comafreda
coll de sa Batalla

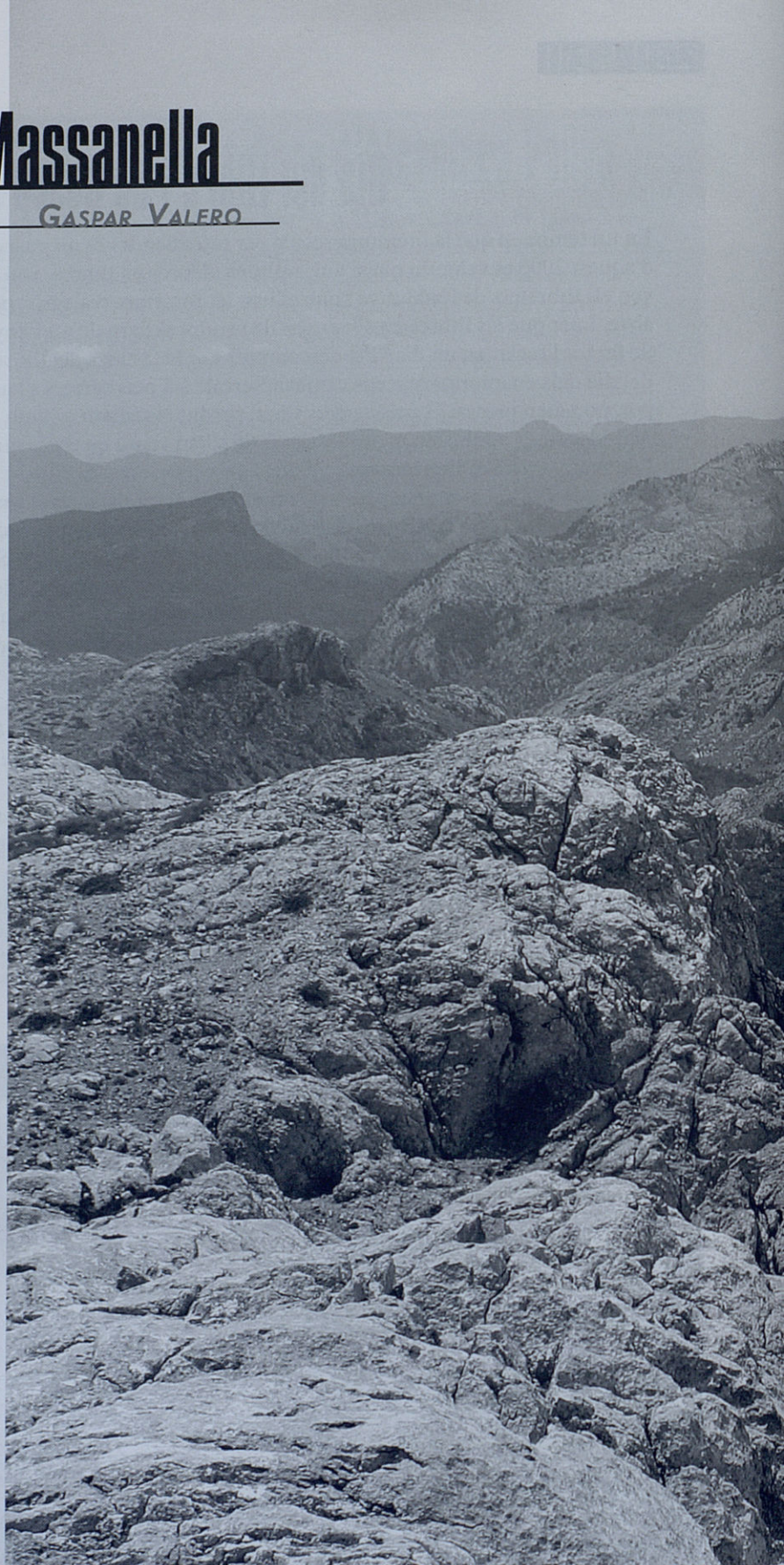
Horari aproximat: 4 hores i 10 minuts (temps aproximat de marxa, sense les aturades)

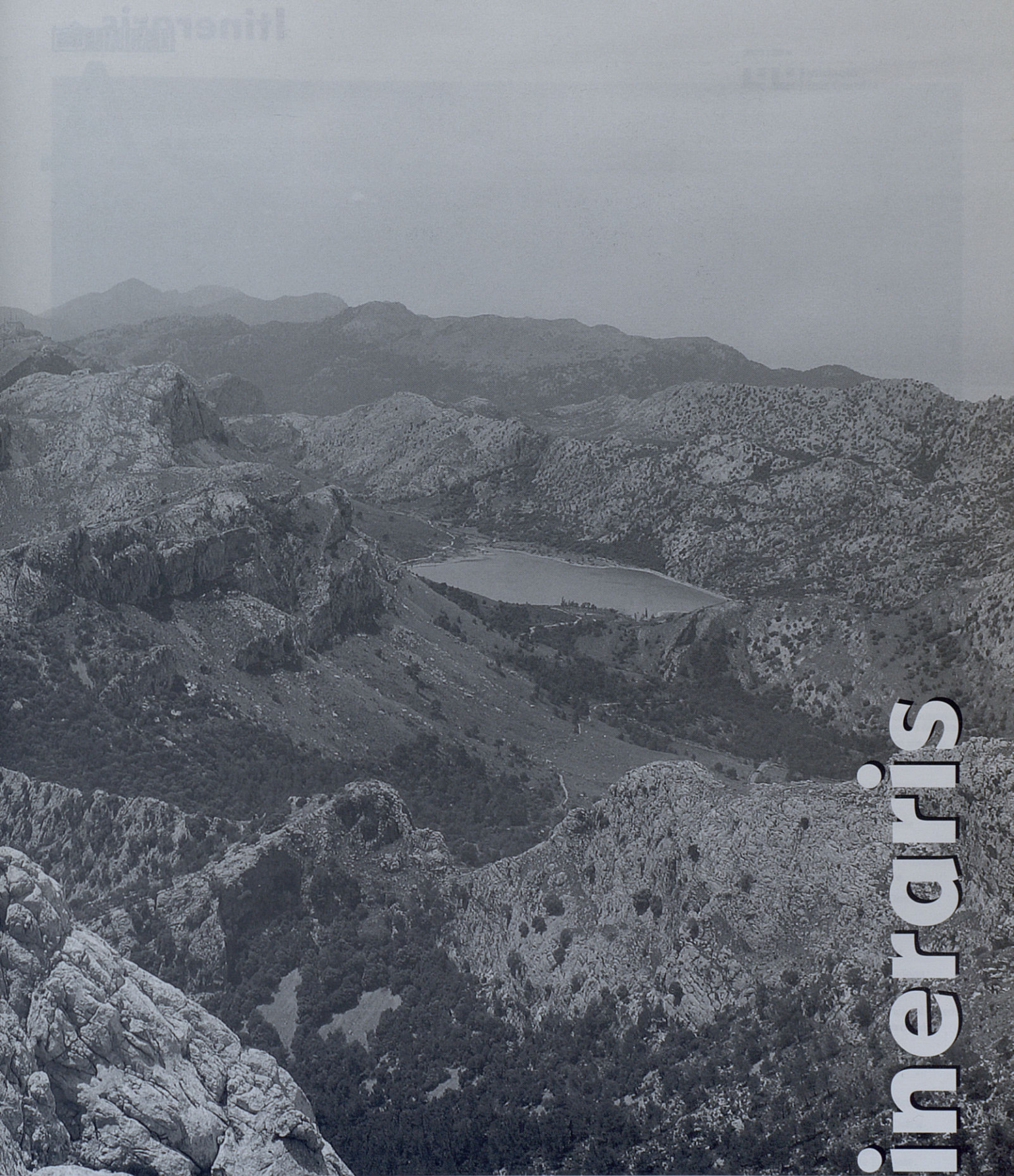
Descripció de l'itinerari

Plantejam l'itinerari per la ruta més tradicional i coneguda, que parteix del coll de sa Batalla. El coll es troba situat a la carretera Inca-Lluc (PM-213, quilòmetre 14,8), vora la benzinera. Partim per la carretera, cap al sud, en direcció a Inca. Si aixecam la vista, trobarem l'espadat coster de tramuntana del puig Caragoler des Guix, que dibuixa penyalars amb curioses formes, com l'esperó anomenat el Nas des Frare. Escassament a un centenar de metres de l'inici de la caminada passarem per damunt un pont, estret i alt, que franqueja el torrent des Guix o de Comafreda. Un brançal d'aquest torrent neix al

comellar de ses Cases de Neu de Comafreda i un altre, al coll de Mancor, per on discorrerà el nostre camí. Una vegada que hàgim passat el pont, haurem de deixar la carretera i agafar el camí de la dreta. Al comença-

ment del camí hi ha un portell amb una barrera metàl·lica i, una vegada traspassada, a la dreta, hi ha una petita barraca de planta quadrada molt derruïda. Aquesta via és ben ampla, de

Itineraris

carro, i forma part del camí vell Inca-Lluc, bastit entre el 1704 i el 1715 sota la direcció de Martín Gil de Gaínza, mestre de fortificacions. Condueix, en primer lloc, a les cases des Guix, que es troben aproxima-

dament a mig quilòmetre de l'inici del camí. Tot just començat aquest nou vial, surten de la part dreta unes dreceres que acurcen els revolts del camí principal. Tot i que és factible pujar per les dreceres i salvar-

ne l'irregular sòl, atès que per acció de l'escorrentia de l'aigua aquestes dreceres s'han convertit en autèntics xaragalls la descripció de l'itinerari es farà pel camí ample. A un centenar de metres del

portell de la carretera, arribam a la font des Guix. Té una pica allargassada on cau directament el broll de l'aigua, sense mina. Deixam la font enrere i prest arribam a una bifurcació. El camí vell Inca-Lluc continua recte, en direcció sud-est, cap a les cases des Guix. El nostre itinerari ha de prendre pel camí de la dreta, que és ja pròpiament el camí de Comafreda. Presenta les característiques d'una pista forestal no gaire antiga, amb revolts amples que ens permeten arribar a una bona altura. Prest, a l'esquerra, veurem les ruïnes d'una barraca de planta quadrada, amb restes de parets altes. Avancem per l'ample camí de Comafreda, envoltats d'alzines. Sense altra dificultat que descabdellar les giragonses del camí, arribam al portell de la possessió de Comafreda, que ens dona accés a l'alta vall on es troben les cases. Normalment, aquí un guarda ens farà pagar els dos euros que val el tiquet d'entrada. El nou panorama ens mostra, a

l'esquerra, el puig Caragoler des Guix (830 m) i el puig d'en Grau (820 m); més amagat, apareix el cim del puig de n'Alí (1.020 m), esperó oriental del massís del puig de Massanella. A la dreta del puig de n'Alí, a l'altra part del coll de Mancor o de sa Línia, destaca, imponent, el muradal rocós anomenat es Frontó (1.060 m), començament del vessant de migjorn del comellar de ses Cases de Neu de Comafreda. El vessant nord d'aquest comellar, a la nostra dreta, és constituït pel puig d'en Galileu (1.180 m) i, més acostada a la nostra posició, sa Mola (1.160 m), amb la Criança d'Alt com a esquerpa localització de conreus antics, avui impensables. Al fons del comellar de ses Cases de Neu podem destriar, llunyà, el cim penya-segat del puig de Massanella (1.352 m), l'objectiu de la nostra excursió. Tirant endavant pel camí de Comafreda, surten a la nostra trobada diversos rotlles de sitja de carboner. També, a l'esquerra del camí, destriam un forn

de calç. El torrent de Comafreda discorre paral·lel al camí, a la dreta. No tardarem a trobar un complicat entreforc de camins amb recintes de paret seca i amb les cases de Comafreda situades cap al nord-oest, separades de la nostra posició per uns camps de conreu. Si ens situam mirant es Frontó, en la posició d'arribada, tenim un camí amb tendència cap a l'esquerra, que voreja la paret; un camí recte que traspasa un portell; el torrent, que prové del comellar de ses Cases de Neu, i un camí, a la dreta, que condueix a les cases de Comafreda. En aquesta ocasió l'itinerari avança cap a l'esquerra. Reservarem el camí que continua recte per anar, en una altra ruta, a les cases de neu de Comafreda, tot i que també és factible usar-lo per anar al coll de Mancor o de sa Línia, ja que condueix a la font de s'Hort de Comafreda –des d'on es pot anar al coll de Mancor, seguint el camí que des d'aquesta font surt cap a l'esquerra.

XXVIII PREMIS BALDIRI REIXAC

Veredict 2005 | 2006

PREMIS A LES ESCOLES

14 premis de 3.300 euros cadascun

CEIP Joan de Palà
de la Coromina-Cardona (Bages)

CEIP Riu d'Or
de Santpedor (Bages)

CEIP Mediterrani
de l'Ampolla (Baix Ebre)

Escola Joan XXIII
de Tarragona (Tarragonès)

IES Anton Busquets Punset
de Sant Hilari de Sacalm (La Selva)

CEIP El Sitjar
de Linyola (Pla d'Urgell)

Col·legi Santa Teresa de Jesús
de Terrassa (Vallès Occidental)

IES Egara
de Terrassa (Vallès Occidental)

CEE Horitzó
de Pineda de Mar (Maresme)

Escola Bressol Patufet SCCL
de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelonès)

CEIP Abat Oliba
de Sant Hipòlit de Voltregà (Osona)

CEPA Son Canals
de Palma de Mallorca (Mallorca)

CP Sa Graduada
de Maó (Menorca)

CP Mediterrani
de Meliana (Horta del Nord)

PREMIS A MESTRES I PROFESSORS

Dotats amb 15.000 euros en conjunt

Premi a un treball de reflexió pedagògica,
dotat amb 6.000 euros per a l'autor del treball
guardonat i 3.000 euros de subvenció per
contribuir a la seva edició:

El projecte audiovisual "Iguals i diferents"
Cos teòric, aplicacions didàctiques
Maria Carme Andrade Platero
i Antònia Farré Sanfeliu

Premi a una proposta didàctica,
dotat amb 3.000 euros

Camí de natura "Florenç Codina"
Mestres del CEIP Collbaix, de Sant Joan de
Vilatorrada

Premi Jordi Galí - Escola Sant Gregori, a una
experiència o proposta pràctica d'integració,
dotat amb 3.000 euros

De l'aula d'acollida al centre acollidor
Sara Punyet Ferrer i Carme Mestres Gispert
del CEIP Beat Bonaventura el Gran, de Riudoms

PREMIS ALS ALUMNES

75 premis de 700 euros cadascun

Educació infantil i cycle inicial

Juguem amb les lletres
Alumnes de P5 d'educació infantil
Escola Vedruna, de Sallent

El plàtan i la troana
Alumnes de P4 d'educació infantil
CEIP Enxaneta, de Valls

L'escultura. Projecte d'una classe de cycle inicial
Alumnes de 2n de primària
CEIP Serena Vall, de Sant Andreu de
Llavaneres

La Seu Vella a l'Escola
Alumnes de 2n de primària
CEIP Pràctiques II, de Lleida

Productes de la nostra terra
Alumnes de 1r i 2n de primària
CEIP Beat Bonaventura el Gran, de Riudoms

En Llucià Navarro a l'Espluga de Francolí
Alumnes de 1r i 2n de primària
Escola Mare de Déu del Carme, de l'Espluga
de Francolí

Pels camins de la poesia (Abecedari poètic)
Alumnes de 2n de primària
CEIP Joventut, de Callús

Llibre de poemes
Alumnes de 2n de primària
CEIP Llebetx, de Vilanova i la Geltrú

Les ombres de la història del Quixot
Molins o gegants
Alumnes de P4 d'educació infantil
Ateneu Igualadí, d'Igualada

4t centenari del Quixot
Alumnes de 1r i 2n de primària
CEIP Sant Josep de Calassanç, de Súria

Ens apropem a la Catalunya medieval
Alumnes de P5 d'educació infantil i de 1r i
2n de primària
CEIP Sant Climent, de Sant Climent de
Llobregat

Un xic de tot
Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil
Escola Vedruna, d'Artès

Ofici que més m'agrada
Alumnes de 2n de primària
Escola Vedruna, de Ripoll

Projecte "La Plaça"
Alumnes de P5 d'educació infantil
CEIP El Sitjar, de Linyola

Flix i la seva història. Un treball per a projectes a cycle inicial
Alumnes de 1r i 2n de primària
CEIP Enric Grau Fontserè, de Flix

Cicle mitjà i superior
Ràdio Cabrerès
Alumnes de 5è de primària
CEIP Cabrerès, de Santa Maria del Corcó

La botigueta
Alumnes de 3r de primària
CEIP Llorigana, de Sant Vicenç de Torelló

Volem parlar, volem escoltar!
Alumnes de 5è de primària
CEIP Maria Fortuny, de Reus

Els Pastorets. Josep M. Folch i Torres
Alumnes de 6è de primària
CEIP Catalunya, de Sabadell

Unes colònies de pel·lícula: De colònies a la Garrotxa, De colònies al Berguedà
Alumnes de cycle mitjà i cycle superior
CEIP Mare de Déu de Montserrat, de Súria

La forma perfecta. Una exposició de matemàtiques i altres coses per a petits i grans
Alumnes de 6è de primària
CEIP Serralavella, d'Ullastrell

La platja natural dels muntanyans. Herbari fotogràfic
Arnau Ribera Tort, alumne de 5è de primària
CEIP Antoni Roig, de Torredembarra

Passos previs a l'elaboració d'un curtmetratge
Alumnes de 4t de primària
Escola El Carme - Vedruna, de Manlleu

Costums i tradicions
Alumnes de cycle mitjà i cycle superior
CEIP Sant Josep de Calassanç, de Súria

"La Nostra". La revista del cycle superior
Alumnes de 6è de primària
Escola Episcopal, de Lleida

Pensar en català per mitjà dels jeroglífics
Alumnes de 6è de primària
CEIP Escola Espiga, de Lleida

150 anys de colònies industrials
Alumnes de 6è de primària
Escoles Parroquials l'Anunciata, de Puig-Reig

Salvador Estrem i Fa, poeta de Falset
Alumnes de 4t de primària
CEIP Antoni Vilanova, de Falset

La nostra escola al llarg del temps. Des de la primera pedra als nostres dies.
Alumnes de 5è i 6è de primària
CEIP Sant Gil, de Torà

Ensenyament secundari obligatori (ESO)

Els topònims i noms de cases a Cerdanyola del Vallès.

Nora González Roig, alumna de 4t d'ESO
Escola Horitzó, de Barcelona

Estudi de les diferents etapes de la Rambla de Barcelona

Pastora Sánchez Jiménez i Sílvia Urraca
Camps, alumnes de 4t d'ESO
Escola Horitzó, de Barcelona

La lectura: motiva i estimula la creativitat de l'alumnat

Alumnes de 3r i 4t d'ESO
SES Sant Salvador, de Tarragona

El Campello: paraules i imatges d'ahir i avui
Alumnes de 4t d'ESO
IES Clot de l'illot, del Campello

Odissea. Perpinyà: càtars, Salses, l'exili

Coneixent Europa: Catalunya Nord

El Sud de França. Pobles plens d'història

Alumnes de 4t d'ESO
IES Joan Ramon Benaprès, de Sitges

Centre d'interès: l'alimentació

Alumnes de l'aula d'acollida de tots els cursos d'ESO
SES Sant Salvador, de Tarragona

De com els alumnes de segon d'ESO tocats per l'agulló de Dalí troben el camí surrealista just abans de despertar del somni en 3D

Alumnes de 2n d'ESO
Escola Vedruna, de Tona

CD de cançons infantils "La Glorieta"

Alumnes de 3r d'ESO
SES Fonts Glorieta, d'Alcover

La postguerra a través dels avis

Judit Olivé Gómez, Viviana Pérez Grau i
Mercè de la Fuente Pi, alumnes de 4t d'ESO
Escola Tàbor, de Santa Perpètua de Mogoda

Ombres d'Alginet

Francesc Cholvi, Amparo Martínez, Paula Aliaga, Jenni Aguado i Carlos Palau, alumnes de 4t d'ESO
IES Hort de Feliu, d'Alginet

Per fat i fat

Alumnes de tots els cursos d'ESO
IES Son Pacs, de Palma de Mallorca

L'Edat Mitjana

Alumnes de 1r i 2n d'ESO
IES Jaume Huguet, de Valls

Sonant a Enric Valor: creació d'una banda sonora original a partir de la rondalla valenciana "El rei astoret" d'Enric Valor

Alumnes de 3r d'ESO
IES L'olleria, de l'Olleria

"23-F"

El meu germà David i jo: iguals però diferents

Escola La Roda: la història

La vida a cal Pons,

una colònia industrial a l'Alt Llobregat

Alumnes de 4t d'ESO
Escola Pia, de Terrassa

Homenatge a Joan Maragall

Tots els alumnes d'ESO
SES Sant Salvador, de Tarragona

Joan Coromines a Bell-lloc del Pla

Alumnes de 1r, 2n i 3r d'ESO
Escola Bell-lloc, de Girona

Batxillerat

Adrià Gual: per amor a l'art

Laura Martí Cazes, alumna de 2n de batxillerat

Escola Sek, de Barcelona

Investigació d'en Serralonga

Gerard Barbé Clotet, alumne de 2n de batxillerat

IES Lluís de Peguera, de Manresa

Ciutadania d'Esparreguera: diversitat, gènere i treball

David Castillo Garcia i Àlex Trebejo Barba, alumnes de 2n de batxillerat

IES El Castell, d'Esparreguera

L'aigua, font de vida. L'aigua a la vall d'Ager: un problema resolt?

Alba Samarra Ardiaca, alumna de 2n de batxillerat

IES Guindàvols, de Lleida

Les puntes de coixí i les seves patologies

Ona Curto Graupera, alumna de 2n de batxillerat

Escola d'Art Pau Gargallo, de Badalona

La resistència bacteriana en les infeccions urinàries al Bages entre els anys 1998 i 2004

Marta Ros Segura, alumna de 2n de batxillerat

Escola Jovià, de Manresa

Agricultura ecològica: l'alternativa

Lluïsa Tarés Montserrat, alumna de 2n de batxillerat

IES Martí l'Humà, de Montblanc

2005 | 2006

LL Fundació
Lluís Carulla

"La recerca arrelada al medi": Carnaval a Sallent. Memòries d'una festa, una cultura. Incentivació turística del castell de Balsareny
Laura Casadesús Ubach, Marina Sabaté Escalé i Eloi Peñarubia Bonals, alumnes de 2n de batxillerat
IES Llobregat, de Sallent

Botànica etnogràfica a Figuerola del Camp
Clara Calbet Ferré, alumna de 2n de batxillerat
IES Narcís Oller, de Valls

Retrat de família: un recorregut per la trajectòria vital dels meus avis
Laia Cobos, alumna de 2n de batxillerat
IES El Cairat, d'Esparreguera

Antologies poètiques breus
Alumnes de 1r de batxillerat
IES Marc Ferrer, de Formentera

Els mercats de Barcelona

Víctor Rodríguez Iñigo, alumne de 2n de batxillerat

IES Vil·la Romana, de la Garriga

Vilobí del Penedès.

Estudi demogràfic (1873-1973)

Miquel Sorribas Pérez, alumne de 2n de batxillerat

IES Joan Brossa, de Barcelona

Les olors de la natura

Judit Sentís Farré, alumna de 2n de batxillerat

IES Escola del Treball, de Lleida

Ús del català en la població escolaritzada de Can Parellada

Alumnes de 2n de batxillerat

IES Egara, de Terrassa

"Sons i colors". Una proposta per a música amb l'art de Miró

Alumnes de 1r de batxillerat

IES L'olleria, de l'Olleria

S'obre el teló. Els teatritns de l'editorial Seix & Barral

Montserrat Ribera Parera, alumna de 2n de batxillerat

Escola La Salle, de Manresa

Diversos nivells

25 anys d'il·lusió i realitats

Alumnes de tots els nivells
CEIP Pau Vila, d'Esparreguera

Tutors de contes

Alumnes d'educació infantil i cycle superior

CEIP La Monjoia, de Sant Bartomeu del Grau

Imatges d'una festa: 1. Pintem un mur, 2. Cap-grossos, 3. Vestim l'escola. Tallers de plàstica

Tots els alumnes
Escola Lola Anglada, de Badalona

Projecte de treball "El teatre"

Tots els alumnes
CEIP Miguel Hernández, de Riola

Les paraules i la natura

Tots els alumnes
CEIP Collbaix, de Sant Joan de Vilatorrada

Jocs d'ahir, d'avui i de sempre

Tots els alumnes
ZER La Segarra, de Ribera d'Ondara

Coneixem el nostre poble

Tots els alumnes
CEIP L'Agulla, del Catllar

D'on venim i... on hem arribat

Tots els alumnes
CEIP Bernardí Tolrà, de Vila-ródona

Festa Major de l'Estalella 2005

Tots els alumnes
CEIP Estalella Graells, de Vilafranca del Penedès

Cantata infantil: la Patum pren vida

Tots els alumnes
CEIP Sant Joan, de Berga

Rigo rago

Tots els alumnes
Escola TECNOS, de Terrassa

Recull de paraules amb significats oblidats

Tots els alumnes
Escola CIDE, de Palma de Mallorca

Les capelles dels olivars de l'Alguer

Alumnes de diversos nivells
Escola Carol Wojtyla, de l'Alguer

Comitè Organitzador: Joaquim Arenas i Samper, Montserrat Carulla i Font, Carme Alcoverro i Pedrola, Rosa Boixaderas i Sàez, Teresa Feu i Vidal, Josep González-Agàpito i Granell, Miquel Millà i Novell, Rosa M. Pujadó i Polo, Enric Queralti i Catà, Teresa Tort i de Val

Assessorats tècnicament per la DEC d'Òmnium Cultural

Amb el patrocini honorífic de:

Generalitat de Catalunya Departament d'Educació

.edu

Una vegada hem agafat el camí més oriental des de la barrera de les cases de Comafreda, continuam per un sender més estret, de ferradura. L'alzinar es va fent més espès i els abundants rotlles de sitja de carboner

camins curts enfilen cap al coll de Mancor. Mantenim una lleugera direcció cap a la dreta fins que arribam a la pista forestal que prové de la font de s'Hort de Comafreda. La font queda a la dreta, en direcció al

comellar de ses Cases de Neu, fora del nostre itinerari. Després d'un revolt de la pista, trobam una

antiga barraca derruïda. La pista forestal, d'unes grans dimensions, avança cap al coll. Quan ens hi apropam, grans rotlles de sitja ens envolten ençà i enllà. La nostra ruta cap al cim del puig de Massanella ens obliga a anar cap al nord-oest, és a dir,

voltant des dels pilons cap a la dreta, segons el sentit de la nostra arribada, amb el santuari de Lluc a l'esquena.

Quan deixam els pilons al darrere, comença una pujada més rosta que la que hem recorregut fins ara. El sender és de ferradura i és el camí dels nevaters, que comunicava amb la casa de neu de dalt del Puig. El primer sector d'aquesta via discorre entre alzines. Convé destriar i seguir el camí vell i deixar de banda les drecceres, que, a més de poc útils, en aquesta zona ajuden a desfer el camí autèntic, de gran valor etnològic. La pujada és dura, però l'altura que s'aconsegueix és reconfortant, alegrada per la vista àmplia que a poc a poc es domina. En primer lloc apareix

La pujada és dura, però l'altura que s'aconsegueix és reconfortant

ja ens són familiars. En un primer tram el torrent ens acompanya a la dreta. Un poc més amunt passam per un estret portell i més endavant trobam algunes variants de camí, però el risc de pèrdua és mínim, ja que totes aquestes camades o

la zona del puig Caragoler de Femenia, amb la llunyana badia d'Alcúdia i les muntanyes d'Artà al darrere, com a rerefons. Més amunt, després d'un temps de camí en ziga-zaga, l'alzinar desapareix i les roques cantelludes en forma de lapiaz o esquetjar ens ofereixen ja un ambient d'alta muntanya. El panorama paisatgístic abraça l'espès alzinar del comellar des Bosc de Massanella, amb l'esmolada cresta del puig de sa Fita, a l'esquerra; el massís des Tossals, més al centre del camp de visió, i les moles d'Alcadena i d'Alaró, a la dreta; el Pla, que s'allargassa fins a la muntanya de Randa, i fins i tot la badia de Palma s'estenen al darrere.

Més endavant passam vora un avenc, conegut amb el nom d'avenc de sa Travessa, en relació amb la propera cruïlla o entreforc de camins; té 49 metres de profunditat, tot i que té una boca estreta i mig tapada per una roca. Just després de l'avenc de sa Travessa arribam a la fita del Foment, que marca la bifurcació del camí: a la dreta (la fita indica «puig y font»), continua el camí dels nevaters cap al pla de sa Neu i, després, ascendeix directament cap al cim; a l'esquerra (la fita indica «font y puig»), el camí arriba primer a la font de s'Avenc i després comunica amb el tirany del cim. L'opció que hem plantejat puja pel camí de la dreta i davalla pel de l'esquerra, de tal manera que es preveu tancar el circuit algunes hores més tard en aquest mateix punt, on s'arribarà des de l'esquerra, per la via de la font de s'Avenc.

Continuam pel camí de nevaters, un camí de ferradura o de bístia que gairebé no es destrua del roquissar desforestat que constitueix aquesta alta contrada. Els coixinets espinosos i les carritxeres espaiades són algunes de les poques espècies vegetals que ens acompanyen en la pujada, una vegada que hem deixat enrere les darreres alzines; es tracta de la vegetació de l'anomenat estatge culminal baleàric.

Un poc més amunt de l'entreforc de l'avenc de sa Travessa, el

penyal de l'avantcim (1.348 m) del puig de Massanella apareix ja davant la nostra vista. Després de pujar un petit collet, arribam al pla de sa Neu, lloc on es troba la casa de neu, que queda a la nostra dreta, a un centenar de metres de distància del camí. Ara, des del pla de sa Neu, ja abastam la fita summital del puig de Massanella. Des de la casa de neu del pla de sa Neu, el cim del puig de Massanella (1.352 m) ja es veu perfectament. Configura un muçroc rocós situat a la dreta d'una altra elevació germana, l'avantcim. Retornam al camí des de la casa de neu i ens disposam a fer la pujada final. Entre càrritx i

roquissar, a la dreta del camí, destriam un petit teix (*Taxus baccata*), relíquia d'altres èpoques més humides i fredes que permetien el creixement i l'expansió d'espècies com aquesta, avui reduïdes al mínim.

Aproximadament a un quart d'hora de la casa de neu trobam una altra fita del Foment del Turisme. Aquesta ens indica que el tirany del cim continua cap a la dreta, mentre que per l'esquerra s'arriba a la font de s'Avenc, per on davallarem en la tornada. Disposats a fer el darrer esforç de pujada, ascendim pel vessant summital, entre les roques que configuren el descarnat sòl d'aquest

Relojería Española S.L.
Fundada en 1885

Concessionari Oficial

Ω
OMEGA

LONGINES
SWISS WATCHES

TISSOT
Swiss Quality Time

RADO
Switzerland

AL COSMONAUTS CHRONOMETER
FORTIS
swiss watches

SWISS ARMY

EMPORIO ARMANI

HAMILTON
AMERICAN • SINCE 1892

Plaça de Cort, 14
07001 • PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 721 563 • 971 724 344
Fax 971 714 369
www.relojeriaespanola.com
respanyola@wmega.es

indret elevat i esquerp, fins que arribam al cim, marcat pel vèrtex geodèsic.

Al cim del puig de Massanella ens trobam a 1.352 metres d'altitud i gaudim d'una vista panoràmica impressionant, accentuada per la timba, tallada a plom, del vessant nord. Les construccions relacionades amb les cases de neu es poden destriar, empetitides, al fons de la barrancada, al vessant de la dreta. Vora el mateix cim, a la dreta segons la posició de pujada, hi ha una profunda cavitat, anomenada l'avenc del Puig de Massanella, bona il·lustració de la poderosa erosió a què es veu sotmesa la roca calcària en aquesta altitud.

Des del cim, reprenem la marxa coster avall, posant atenció a les cantelludes roques i a les pedres soltes que constitueixen el terra per on discorre el tirany. Aproximadament a un quart d'hora del cim trobarem novament la fita del Foment del Turisme que ens indica la bifurcació: a l'esquerra,

el camí de la casa de neu i, a la dreta, en davallada, la ruta de la font de s'Avenc. Per completar el nostre circuit, ara anam cap a la font i, per fer-ho, deixam de banda el camí ja conegut de la casa de neu. A deu minuts de davallada rosta, amb algun passet que ens obliga a aferrar-nos a la roca i amb escalons artificials col·locats per fer més viable el camí, arribam a la font de s'Avenc.

La ruta continua des de la font pel mateix camí, que surt de l'esplanada per la part contrària al punt d'arribada, cap a l'est. Ens espera una nova zona d'esquetjar, on destriam algun boix (*Buxus balearica*). Les primeres alzines van apareixent i prest arribam a la fita del Foment per on ja hem passat en la pujada, quan hem partit cap a la casa de neu.

A partir d'ara, el camí ens és conegut, ja que és el mateix per on hem pujat. Per tant, es tracta d'anar davallant pel camí de nevaters cap al coll de Mancor,

on retrobam els pilons que ens indiquen el camí de Lluc, cap a l'esquerra. Després del coll de Mancor, una vegada hem davallat aproximadament un quart d'hora per la pista forestal, trobam la barraca en ruïnes. Poc després de la barraca, hem de posar atenció a la desviació cap a la dreta, que ens fa deixar la pista i ens condueix vora les cases de Comafreda.

Davallam per l'ample camí de Comafreda sense cap més entrebanc que la barrera, amb el pas per a vianants que ens queda a mà esquerra. Gairebé al final de la ruta, abans de trobar la carretera, arribam novament al camí vell Inca-Lluc. En aquest entreforc, hem de voltar cap a l'esquerra i immediatament apareix la font des Guix. Després de la font arribam a la carretera Inca-Lluc i d'aquí, una vegada hem passat el pont sobre el torrent des Guix o de Comafreda, una altra vegada ens trobam al coll de sa Batalla, punt d'inici i final d'aquest itinerari.

Tendències

cinefàgia

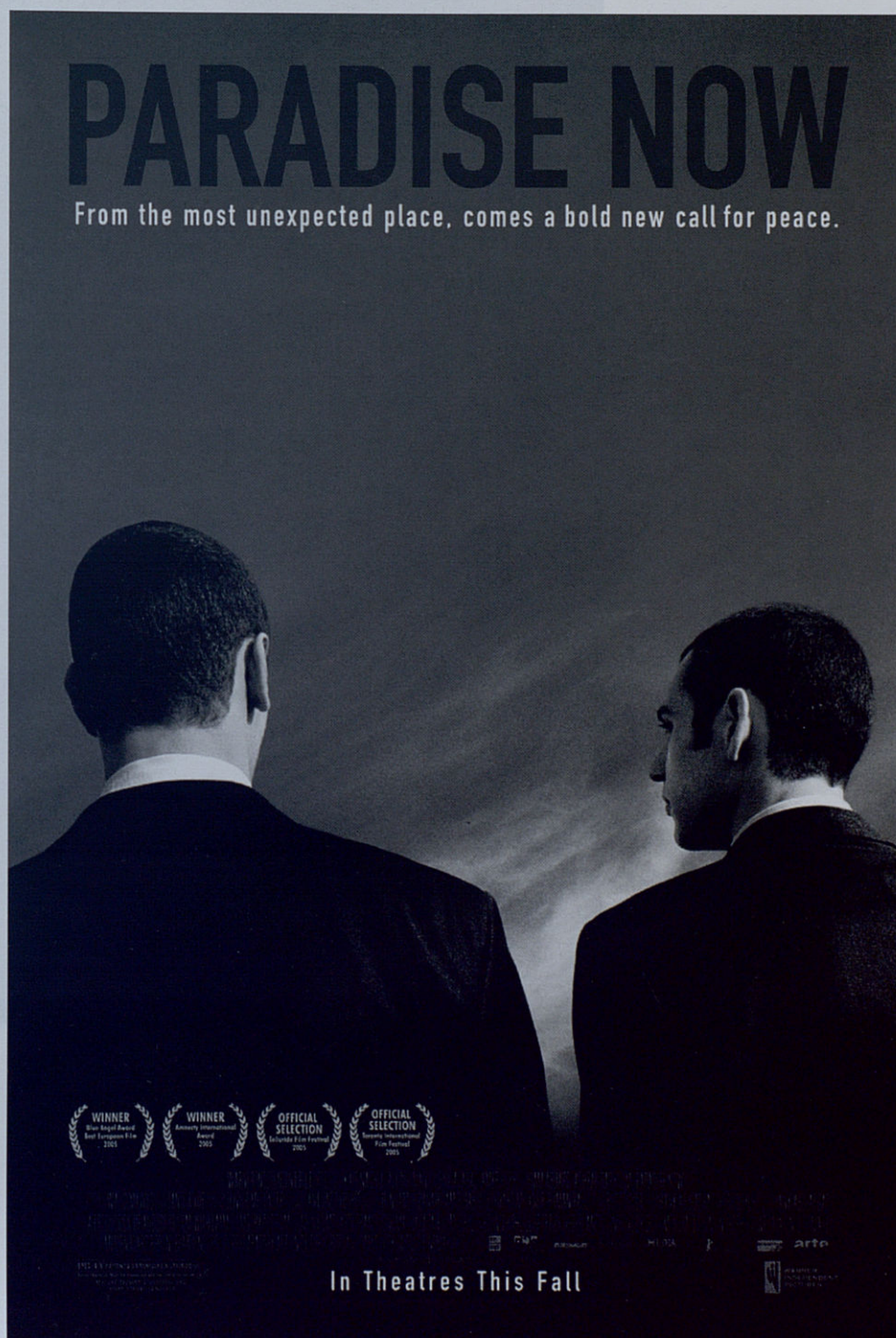
Una estranya proliferació

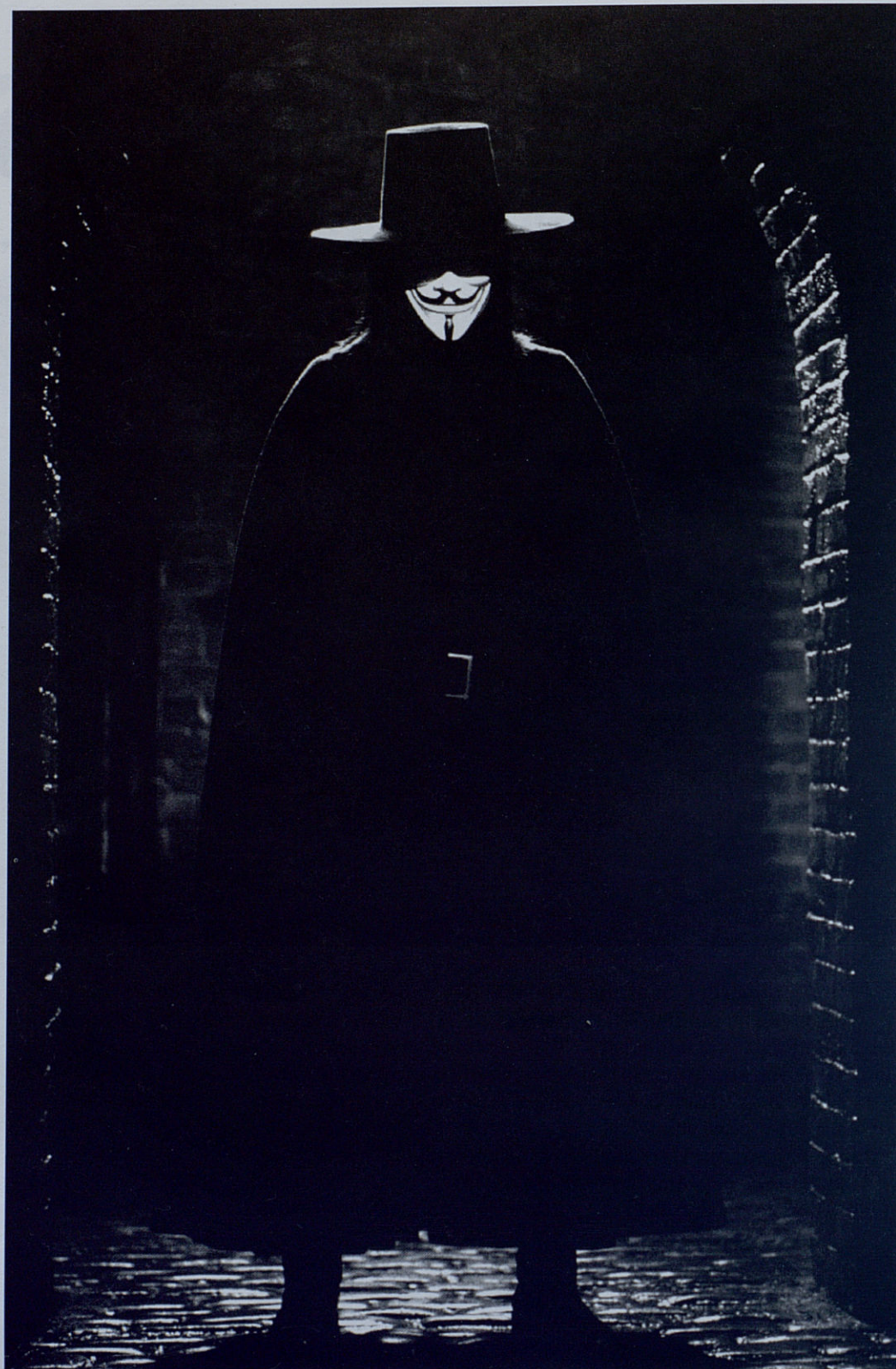
de terroristes suïcides

MATÍAS VALLÉS

El cine va per ratxes. De sobte, les pel·lícules s'omplen de metges, o d'advocats. I en l'atzarós repartiment per assignació gremial, ha arribat el torn al controvertit sector dels terroristes suïcides. Des de l'11-S, els nous kamikazes monopolitzen les teories socials. Quan escric això, continuen actuant a Israel o Iraq, mentre que Iran presumeix de comptar amb milers d'ells. Una diputada palestina per Hamàs ja ha lliurat dos fills a aquesta mort, i sospira perquè un tercer segueixi el mateix camí. Fins ara, un fenomen de portada. Això no obstant, el cine s'ha introduït en la qüestió amb dosis notables d'ambigüitat. Susan Sontag ja es va guanyar les ires dels seus compatriotes en declarar que els autors dels atemptats contra les Torres Bessones eren assassins però no covards, ja que lliuraven la seva vida. La indústria cinematogràfica s'ha centrat en la segona part de l'enunciat de l'assagista.

L'honradesa obliga a reconèixer que Hollywood no és covard, quan no tan sols premia *Crash* com la millor producció de l'any, sinó que nomina pel·lícules –i els concedeix estatuetes– com la palestina *Paradise Now* o la nord-americana *Syriana*, els desenllaços de les quals són sengles atemptats suïcides. Si

no hi hagués la desconexió suficient entre ambdós, diríem que hi va haver osmosi entre els guionistes respectius. I quan creim trobar-nos davant una simple coincidència, l'atzar s'eleva a tendència quan s'estrena *V de Vendetta*, esgarri-fosa en el Londres que fa

menys d'un any va patir els atemptats del 7-J –per no parlar de la presentació de la pel·lícula del gran Paul Greengrass sobre l'avió que l'11-S es va estavellar sobre els camps de Pensilvània. L'oda al nihilisme apunta molt més lluny que els cineastes polítics en l'apogeu

de la seva disciplina. Per descomptat, no pot deslligar-se la realitat cinematogràfica dels esdeveniments que se succeeixen al nostre voltant. Hi ha dos factors que incideixen en la reiteració d'aquesta contemplació admirativa. El primer és la pèrdua de l'esbom-

bada superioritat moral d'Occident, que ja no té herois en condicions. El segon és la presentació de l'Islam com a única veritat absoluta, oblidant que les teocràcies obeeixen als mateixos principis polítics que qualsevol altra agrupació humana. Aquest error es fa especialment palpable en *Syriana*, magnífica per tants de conceptes. Tampoc no cal menysprear l'efecte distància. Fins i tot en un territori on ETA forma part dels titulars quotidians, el terror es contempla com una situació aliena, i que per tant pot ser poetitzada.

Per exemple, a Mallorca hi ha més cotxes que habitants, al voltant d'un milió de vehicles matriculats. Per cremar-ne una quantitat que justificàs el pànic, s'hauria d'arribar al deu per cent, cent mil vehicles. A fi d'aconseguir aquesta gesta piròmana, es necessitaria el concurs de milers de persones. Fins les classes benestants haurien d'embarcar-se en la cerimònia de la combustió espontània. Tanmateix, la desproporció entre mitjans i objectius es fa irrellevant gràcies a la fúria mediàtica d'Occident. Basta amb un cotxe cremat i ben enquadrat per desencadenar la paranoia indispensable. Aquí intervé el cine, oferint una dimensió inevitable a allò que, per fortuna, roman ancorat de moment en allò esporàdic. L'error es produiria en amplificar més enllà de la pantalla els atemptats suïcides de *V*, *Paradise now* o *Syriana*. La crònica de successos és una bona font de novel·les –per exemple, *Crim i càstig*, emanada d'un breu en un periòdic–, però costa més transformar-los en sociologia. En les dues darreres pel·lícules esmentades, la tasca destructiva s'encarrega a joves adoctrinats, de presència física excel·lent, i dels quals ningú no esperaria un comportament tan radical. No hi ha justificació ni suport, però la descripció és massa crua per parlar simplement d'aspectes

fotogràfics. Convé precisar que un article periodístic o fins i tot un llibre pot escapar-se dels mecanismes de control, la qual cosa resulta impensable en un producte tan car com una pel·lícula. Cal preparar les escenes, filtrar els guions a través dels intersticis de la indústria. El cine és fruit de la deliberació, i algú ha decidit que aquestes accions

ofereixen perfils admiratius, amb la condició d'evitar que l'embolcall argumental els doni un suport excessiu. De fet, els terroristes suïcides de *V*, *Paradise now* i *Syriana* dubten sobre les accions que estan a punt d'escometre. En més d'un cas, aquestes cavil·lacions i aquestes vacil·lacions corresponen a l'essència de la trama. Això no obstant, i ja ha transcorregut el temps suficient perquè no se'ns acusi d'esguerrar el guió, la pantalla acaba esclatant. La història de l'arribada de la pel·lícula palestina a la candidatura a l'Oscar a la millor producció estrangera resulta reveladora. Hom la va promocionar com un punt de trobada i una crida a la pau. Hom pot imaginar fàcilment que els habitants de Hollywood no s'entretigueren amb les cinematografies exòtiques, així que es guiaren per la versió oficial sense mirar la pel·lícula. Tanmateix, i poc després del lliurament, els poderosos lobbys jueus varen tocar a sometent, i varen advertir sobre la naturalesa dissolvent i explosiva de la cinta. És una altra prova de l'esquizofrènia que viu el món entorn d'un dels fenòmens més incomprensibles que ha incubat, l'existència en el seu si d'importants contingents de joves disposats a immolar-se alhora que assassinen el nombre més gran de persones.

Assegut a la butaca del multicinema, l'espectador contempla l'evolució d'un jove cap al suïcidi en companyia. L'acceptació neix una vegada més de considerar-lo com un fet aliè. La crema de cotxes durant

«El cine sobre la violència d'arrels polítiques només torna a la societat una part del que en rep»

les revoltes parisenques pot justificar-se des de Mallorca, però la valoració canviaria si diguéssim a un mallorquí que cremarem el seu cotxe per protestar per les desigualtats manifestes en la societat insular. En aquest precís instant, l'espectador de George Clooney en *Syriana* consideraria que tot té un límit, i que només faltaria que en sortir del cine es trobàs el seu vehicle cremant. Les pel·lícules que comentam no basen la seva singularitat en l'assumpte estricte, sinó en el detallisme entorn d'una situació concreta. No s'han limitat a mantenir les denúncies en abstracte.

Al cap i a la fi, el cine sobre la violència d'arrels polítiques només torna a la societat una part del que en rep. Així, la litúrgia de les revoltes parisenques dels darrers mesos –en la doble variant proletària i burgesa– s'ha adaptat escrupolosament a les lleis de l'espectacle cinematogràfic. Les portades i els telenotícies s'omplen amb una riuada de joves ajustadament multirracials, pintats segons imposa l'etiqueta a les grades de l'estadi, o els maquillatges exhaustius d'una producció de Hollywood. Amb les pel·lícules sobre suïcides, la indústria cinematogràfica ha premut directament un nervi. El cine aconsegueix la seva màxima llibertat en el seu moment de mínima influència.

EL MIRALL

EL MIRALL BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sr./Sra. _____

DNI _____

Adreça _____ núm. _____ pis _____

Codi postal _____ població _____

Telèfon _____

Em subscric a la revista EL MIRALL, al preu de 25 euros de quota anual. Podeu presentar els rebuts a l'entitat bancària/d'estalvi que indic a continuació i a la qual deman que els accepti i els carregui al meu compte:

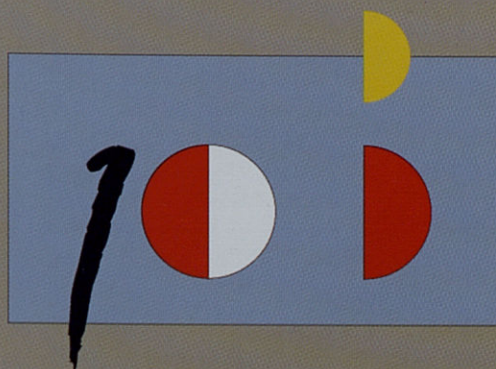
Banc/Caixa _____

Signatura _____

Agència/oficina _____

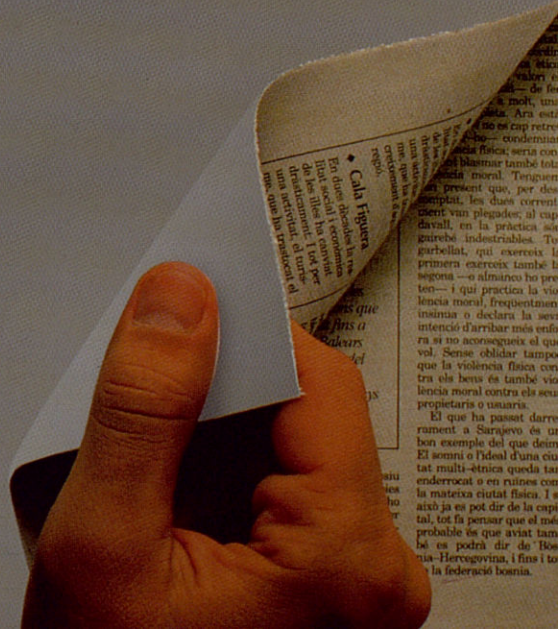
DC _____ cte./lta. núm. _____

20 € OFERTA ESPECIAL
per als socis de l'Obra Cultural Balear

Diari de *Balears*

1 de maig de 1996 - 1 de maig de 2006

Per a més informació, consulti la nostra web: www.conselldemallorca.net